

QARABAĞ

AZƏRBAYCANDIR

İlham

"SƏS" qəzeti mənim üçün ən əziz qəzəldir

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 126 (6326) 17 iyul 2021-ci il Qiyməti 40 qəpik

"Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

Macar jurnalisti: Separatizm keçmişdə qaldı

Bax 4

Macarıstanda çıxan nüfuzlu "Nepszava" qəzetinin saytında jurnalist İştvan Qalqotsinin "Azərbaycanın min bir mənzərəsi" sərlovhəli məqaləsi dərc edilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalə müəllifi bu yaxınlarda Azərbaycanın erməni işğalından azad edilmiş ərazilərində səfərdə olub.

"Ermənistan həmişə çalışır ki, regionda xaos olsun"

Bax 13

Azərbaycan dünyanı sülh və ədalətə çağırır

Bax 2

"Davamlı İnkişaf Məktəbi" layihəsi çərçivəsində növbəti seminar keçirilib

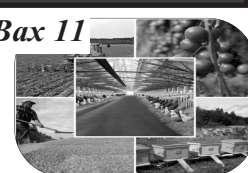
Bax 4

İyulun 16-da Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi Aparatında partiyanın Gənclər Birliyinin "Davamlı İnkişaf Məktəbi" layihəsi çərçivəsində "İşğaldan azad olunmuş ərazilərin ərzaq təhlükəsizliyində rolu" mövzusunda seminar keçirilib.

İnkişafın Azərbaycan modeli: aqrar sahənin inkişafına dövlət qayğısı

Bax 11

Qoşulmama hərəkəti

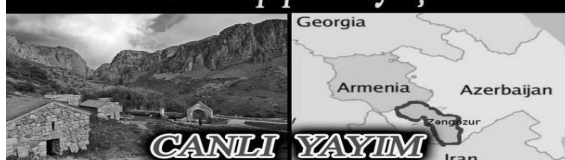
Nüfuz və etimadın təntənəsi

Birləşmiş Millətlər Təşkilatından sonra dünyanın ikinci ən böyük təşkilatına, Qoşulmama Hərəkatına Azərbaycanın sədrlik etməsi ilə bu təşkilatda yeni ab-havanı, böyük canlanmanı təkcib etmək mümkünsüzdür.

Zəngəzuru ermənilərə kimlər və necə bağışladı? - 1 əsrlik həqiqət ortaya çıxır

Zəngəzuru ermənilərə kimlər və necə bağışladı? 1 əsrlik həqiqət ortaya çıxır

"Fənərbaxça"dan ilin bombası

Bax 16

Ronaldo "Yuventus"da qaldı

"Yuventus"un hücumçusu

Kristiano Ronaldo növbəti mövsümdə də Turin klubunda qalacaq. Qol.az xəbər verir ki, bu haqda "La Gazzetta dello Sport" nəşri məlumat yayıb. Bil-2022-ci ilin iyunun 30-na qədər bütün öhdəliyini yerinə yetirəcəyini vəd edib.

Bax 16

Makronun səfərinə ikinci "Dəmir yumruq"

Qarabağ məsələsində barışmaq bilməyən ermənilər, həll olunmuş məsələyə yenidən diqqət cəkmək üçün, əllərindən gələni edirlər. İstər daxili istər də xarici siyasətdə bu cür addımları müşahidə edirik. Öz xahişi ilə imzalanan müqavilənin şərtlərinə məhəl qoymayan Ermənistan getdikcə "Dəmir yumruq" a daha da yaxınlaşır. Prezidentimiz cənab İlham Əliyev isə öz çıxışlarında, bu təxribatçı addımlara, danışıqlara layiqli cavablar verir.

"Bir millət iki dövlət" Bəyannaməsi

Bax 10

"Delta" ştammi hansı yaş qrupuna daha çox təsir edir?

Bax 12

Azərbaycan dünyanı sülh və ədalətə çağırır

İlham Əliyev: "Qoşulmama Hərəkatı ölkələri Azərbaycanın ədalətli mövqeyini dəstəkləyib və ərazi bütövlüyünün bərpasına yönəlmiş söylərinə dair Azərbaycanla həmrəyliyi ifadə edib"

Beynəlxalq səviyyəli mötəbər tədbirlərə uğurla ev sahibliyi edən Azərbaycanın davamlı və dayanıqlı inkişafı, dünya miqyasında artan nüfuzu ölkəmizin imicini yüksəldib. Bir çox tədbirlər kimi, Qoşulmama Hərəkatının XVIII Zirvə Görüşünə də yüksək səviyyədə ev sahibliyi etməsi Azərbaycanın xarici siyasətinin uğurla həyata keçirilməsindən xəbər vermiş oldu. Əlbəttə ki, ölkəmizin Qoşulmama Hərəkatına üzv olması uğurlu xarici siyasəti sayəsində Azərbaycanın bu təsisat daxilində böyük nüfuz və etimad qazanmasının göstəricisidir. Bildiyimiz kimi, Qoşulmama Hərəkatı BMT-dən sonra ən böyük siyasi təşkilatdır və qeyri-rəsmi olaraq 1955-ci il aprelin 18-24-də İndoneziyanın Bandung şəhərində keçirilən Afrika-Asiya konfransında təsis edilib. Qoşulmama Hərəkatı rəsmi olaraq Bandung Zirvə Görüşündən altı il sonra, 1961-ci ildə Belqrad şəhərində keçirilən II Zirvə Görüşündə təsis edilib. İyulun 13-də Qoşulmama Hərəkatının Xarici işlər nazirlərinin onlayn formatda keçirilən aralıq konfransında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin videoformatda çıxışı zamanı bildirdiyi kimi, bu il biz BMT Baş Assambleyasından sonra ikinci ən böyük siyasi təsisat olan Hərəkatımızın yaradılmasının 60 illiyini qeyd edirik.

"Qoşulmama Hərəkatının təməlində sülh, multilateralizm və global həmrəyliyin möhkəmləndirilməsi dayandığından, mürəkkəb global çətinliklər Hərəkatımızın əhəmiyyətini daha da artırır", - deyən Cənab Prezident bildirib ki, bütün ölkələrin suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə hörmət, habelə ölkələrin daxili işlərinə qarışmamaq və digər prinsipləri təşviq edən tarixi "Bandung prin-

sipləri" Azərbaycanın xarici siyasətinin prioritetləri ilə tam uyğundur: "Bu səbəbdən 10 il əvvəl Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatı ailəsinin üzvü oldu. Qısa müddət ərzində ölkəmiz Hərəkatda olduqca böyük nüfuz və etimad qazandı. 2016-cı ildə bütün üzv dövlətlərin yekdil qərarı ilə 2019-2022-ci illər üçün Qoşulmama Hərəkatına sədrlik bizə həvalə edildi". Qoşulmama Hərəkatı Bandung prinsiplərinə uyğun olaraq dünyada sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunması baxımından ərazi əldə edilməsi üçün güc tətbiq olunmasının yolverilməzliyi, eləcə də beynəlxalq hüququn ciddi pozuntuları nəticəsində yaranmış vəziyyətlərin tanınmaması öhdəliyi ilə bağlı Azərbaycanın mövqeyi məlumdur. Qoşulmama Hərəkatı global problemlərin həlli və müasir dövrün çağırışlarına cavab vermək baxımından bu gün xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Qoşulmama Hərəkatına sədrlik etmək böyük siyasi iradə, məsuliyyət, diplomatik bacarıq tələb edir. 2019-cu ilin oktyabr ayında Azərbaycan Bakıda Qoşulmama Hərəkatının XVIII Zirvə Görüşünü uğurla təşkil etdi və sədrliyi öz üzərinə götürdü. Qoşulmama Hərəkatının XVIII Zirvə Görüşündə ümumilikdə 60-a yaxın ölkənin dövlət və hökumət başçısı, həmçinin beynəlxalq təşkilatların rəhbərləri iştirak etdilər. Qoşulmama Hərəkatı tarixində ilk dəfə Azərbaycanın ev sahibliyi etdiyi Zirvə Görüşündə 40 gəncin iştirakı ilə Gənclər Sammiti keçirildi. Bu, davamlı inkişaf üzrə 2030 Gündəliyinin hədəflərinə çatmaqda gənclərin daha fəal iştirakı baxımından çox əhəmiyyətli idi.

"AZƏRBAYCAN PANDEMİYA İLƏ MÜBARİZƏ SAHƏSİNDƏ QOŞULMAMA HƏRƏKATI ÖLKƏLƏRİ DƏ DAXİL OLMAQLA, 30-DAN ÇOX ÖLKƏYƏ HUMANİTAR VƏ MALİYYƏ YARDIMI EDİB"

Koronavirusla mübarizəyə həsr olunmuş "COVID-19-a qarşı birlik-

dəyik" mövzusunda keçirilən Zirvə görüşü mühüm beynəlxalq əhəmiyyət kəsb etdi və koronavirus təhlükəsinə qarşı mübarizədə səylərin birləşdirilməsində önəmli rol oynadı. Azərbaycan Prezidentinin koronavirusa qarşı operativ qərarları, atdığı uğurlu addımlar geniş təqdir olundu. Dünya Birliyinin məsuliyyətli və etibarlı üzvü kimi Azərbaycan koronavirus təhlükəsi yarandığı ilk günlərdən global həmrəylik çağırışlarına dəstək verib, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına maliyyə yardımını ayırıb. Cənab Prezident bildirib ki, Azərbaycan pandemiya ilə mübarizə sahəsində Qoşulmama Hərəkatı ölkələri də daxil olmaqla, 30-dan çox ölkəyə humanitar və maliyyə yardımı edib: "Bununla yanaşı, Azərbaycan Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına 10 milyon ABŞ dolları həcmində könüllü maliyyə töhfəsi edib ki, bunun da yarısı Qoşulmama Hərəkatının üzv dövlətləri üçün nəzərdə tutulub". Koronavirus infeksiyasının hər bir dövləti ciddi sınaq qarşısında qoyduğu, ölkələrin böyük itkilərlə qarşılaşdığı bir dövrdə Prezident İlham Əliyevin Azərbaycanı pandemiyanın qarşısının alınmasında gördüyü qətiyyətli tədbirlər diqqəti cəlb edib. Əldə olunan nəticələrə görə Azərbaycanın modeli dünyada maraq doğurdu.

"BU GÜNƏDƏK DÜNYADA MÖVCUD OLAN PEYVƏNDLƏRİN 82 FAİZDƏN ÇOXU ZƏNGİN DÖVLƏTLƏR TƏRƏFİNDƏN ALINIB"

Cənab Prezident çıxışında "Global səhiyyə böhranı fonunda "peyvənd millətçiliyi"nin narahatlıq doğurduğunu bildirib: "Azərbaycan ehtiyaclarından qat-qat artıq peyvənd tədarük edən bəzi ölkələrin davranışını ictimai şəkildə qınayıb. Bu gündəlik dünyada mövcud olan peyvəndlərin 82 faizdən çoxu zəngin dövlətlər tərəfindən alınıb, azgəliqli ölkələrin payına düşən peyvənd həcmi isə yalnız 0,9 faiz təşkil edir. Belə münasibət inkişaf etmək olan, xüsusilə də az inkişaf etmiş ölkələrin öz əhalisini qorumaq

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev "Prokurorluq işçilərinin sosial müdafiəsi-ni gücləndirmək və prokurorluq orqanlarının maddi-texniki bazasını möhkəmləndirmək məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun xəzinə hesabına köçürülən vəsaitdən istifadə Qaydası"nın təsdiq edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

* * *

Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə Xəzər Nadir oğlu Fərhadov Azərbaycan Respublikasının Pakistan İslam Respublikasında fəvqəladə və səlahiyyətli səfəri təyin edilib.

* * *

Dövlət başçısının digər Sərəncamı ilə Əli Fikrət oğlu Əlizadə Azərbaycan Respublikasının Pakistan İslam Respublikasında fəvqəladə və səlahiyyətli səfəri vəzifəsindən geri çağırılıb.

* * *

Prezident İlham Əliyev H.D.Məmmədzaadənin Azərbaycan Respublikasının Tacikistan Respublikasında fəvqəladə və səlahiyyətli səfəri vəzifəsindən geri çağırılması haqqında Sərəncam imzalayıb. Sərəncamla Həsən Dilsuz oğlu Məmmədzaadə Azərbaycan Respublikasının Tacikistan Respublikasında fəvqəladə və səlahiyyətli səfəri vəzifəsindən geri çağırılıb.

* * *

Dövlət başçısının digər Sərəncamı ilə Əlimirzamin Qəvvam oğlu Əskərov Azərbaycan Respublikasının Tacikistan Respublikasında fəvqəladə və səlahiyyətli səfəri təyin edilib.

* * *

Prezident İlham Əliyevin digər bir Sərəncamı ilə Ülvi Vəqif oğlu Baxşəliyev Azərbaycan Respublikasının Belarus Respublikasında fəvqəladə və səlahiyyətli səfəri təyin edilib.

* * *

Prezident İlham Əliyevin digər Sərəncamı ilə Lətif Seyfəddin oğlu Qəndilov Azərbaycan Respublikasının Belarus Respublikasında fəvqəladə və səlahiyyətli səfəri və eyni zamanda Azərbaycan Respublikasının Müstəqil Dövlətlər Birliyinin nizamnamə və digər orqanları yanında daimi səlahiyyətli nümayəndəsi vəzifələrindən geri çağırılıb.

imkanına mane olur".

"AZAD EDİLMİŞ ƏRAZİLƏR YAŞIL ENERJİ ZONASI OLACAQ"

Azərbaycan Prezidenti çıxışında 2020-ci ilin Azərbaycan üçün əlamətdar il olduğunu qeyd edib. "Çünki Hərəkatın gündəliyində dayanan vacib mövzulardan biri uğurla həll edilib", - deyən Azərbaycan Prezidenti diqqət cəkib ki, 30 ilə yaxın idi ki, Ermənistan ərazimizin təqribən 20 faizini işğal altında saxlayırdı: "Ermənistan azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə aparıb. Bir milyondan çox azərbaycanlı qaçqın və məcburi köçkünü çevrilib. Ermənistan 1992-ci ilin fevralında Xocalı soyqırımını törədib, 106-sı qadın, 63-ü uşaq olmaqla, yüzlərlə dinc insanı qətlə yetirib. Xocalı soyqırımı 13 ölkə tərəfindən tanınıb".

Məlumdur ki, BMT Təhlükəsizlik Şurası Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən dərhal, tam və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edən dörd qətnamə qəbul etmişdir. İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı və ATƏT daxil olmaqla, bir sıra nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən bu təşkilat ölkəmizin suverenliyini, ərazi bütövlüyünü və beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərinin toxunulmazlığını birmənalı şəkildə dəstəkləyib, qəbul olunmuş bütün sənədlərdə Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsini məhz həmin prinsiplər əsasında nizamlamağa çağırıb. Bu fakt 2019-cu ilin iyul ayında Qoşulmama Hərəkatı təşkilatının Nazirlər Şurasının iclasında qəbul olunmuş yekun sənədə də öz əksini tapmışdı.

"2020-ci ilin iyulunda Qoşulmama Hərəkatı Ermənistan silahlı qüvvələrinin dövlət sərhədində törətdiyi hərbi təxribatla bağlı kom-
münike qəbul edib. Bundan əlavə,

Vətən müharibəsi zamanı - 2020-ci ilin oktyabrında nazirlər səviyyəsində keçirilən onlayn iclas çərçivəsində xüsusi bəyanat qəbul olunub", - deyən Prezident bu sənədlərdə Qoşulmama Hərəkatı ölkələri Azərbaycanın ədalətli mövqeyini dəstəkləyib və ərazi bütövlüyünün bərpasına yönəlmiş söylərinə dair Azərbaycanla həmrəyliyi ifadə etdiyi söyləyib. Artıq bu gün Azərbaycan qalib dövlətdir. Və işğal altında olan torpaqlarını azad edib. Ötən ilin sentyabrında Ermənistanın Azərbaycana qarşı irimiqyaslı hərbi hücumu keçməsi və bu təvəzüzə cavab olaraq, Azərbaycan Ordusunun əks-hücum əməliyyatına başladığını qeyd edən Prezident İlham Əliyev qırx dörd günlük müharibə nəticəsində Ermənistanın tam məğlubiyyətə uğradığını bildirib: "Ermənistan 2020-ci il noyabrın 10-da kapitulyasiya aktına imza ataraq, Azərbaycanın işğal altındakı digər ərazilərdən qoşunlarını çıxarmağa məcbur oldu. Beləliklə, Azərbaycan 30 illik münaqişəyə son qoydu, hərbi-siyasi yollarla özünün ərazi bütövlüyünü və tarixi ədaləti bərpa etdi. Dağlıq Qarabağ münaqişəsi tarixə qovuşdu".

Dövlət başçısı çıxışında Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərində şəhər və kəndlərin, bütün mədəni və dini abidələrin Ermənistan tərəfindən qəsdən dağıdıldığını bildirib. Bu erməni vandallığının bir nümunəsidir. Bu gün artıq abadlıq, quruculuq işlərinə start verilib. Şuşa, Ağdam kimi şəhərlərimizdə geniş miqyaslı infrastruktur həyata keçirilir, təmir-bərpa işləri aparılır. "Azad edilmiş ərazilər yaşıl enerji zonası olacaq", - deyən dövlət başçısı əminliklə bildirib ki, Azərbaycan transformasiyanın nadir təcrübəsini nümayiş etdirərək, Lüksemburqun ərazisindən dörd dəfə böyük olan dağıdılmış ərazini yüksək yaşayış standartlarına malik firavanlıq məkanına çevirəcək".

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Cənubi Qafqaz strateji coğrafi mövqeyə malikdir. Səbəb region ölkələri - Azərbaycan, Gürcüstan və Ermənistanın Rusiya, İran və Türkiyə kimi fəvqəldövlətlərlə həmsərhəd olmasıdır. Lakin Yerevanla Bakı arasında uzun illər davam etmiş münaqişə bölgədə ticarətə və iqtisadi integrasiyaya mənfi təsir göstərmişdir. Tərəflər arasında ötən ilin sonlarında baş vermiş İkinci Qarabağ müharibəsi bu regionda geosiyasi mənzərəni dəyişib.

Azərbaycan 44 gün davam etmiş müharibə nəticəsində bir neçə rayonu işğaldan azad edib. Sonda ötən il noyabrın 10-da tərəflər arasında Rusiyanın vasitəçiliyi ilə üç-tərəfli bəyannamə imzalanıb və bununla da qanlı müharibə başa çatıb.

Əslində, noyabr bəyannaməsi bölgənin geosiyasi xəritəsini də dəyişib. Çünki bu bəyannamə Yerevanla Bakı nəqliyyat əlaqələrini açmağa, regional iqtisadi integrasiyaya razılıq veriblər. Sənədə əsasən, Rusiya regionda sülh və atəşkəsə zəmanət verən əsas dövlətə çevrilib. Dağlıq Qarabağdakı təmas xətti boyunca, o cümlədən Laçın dəhlizinə rusiyalı sülhməramlılar yerləşdirilib. Ağdamda isə Türkiyə-Rusiya Birgə Monitoring Mərkəzi yaradılıb. Ermənistanla Azərbaycan arasında atəşkəs rejiminə əməl olunmasına məhz bu mərkəz nəzarət edir. Beləliklə, iki regional güc - Türkiyə ilə Rusiya Cənubi Qafqazda diplomatik və hərbi mövcudluqlarını təmin etməklə, mövqelərini möhkəmləndiriblər.

Beləliklə, Ermənistanla Azərbaycan arasındakı münaqişə həll olunub. Amma postmünaqişə dövründə sabitlik və təhlükəsizliklə bağlı çağırışlar hələ də qalmaqdadır. Eyni zamanda, indi regional iqtisadi integrasiya üçün yeni imkanlar da yaranır. Həm Ankara, həm də Moskva bu bölgədə nəqliyyat dəhlizlərinin açılması yolu ilə regional iqtisadi integrasiyaya dəstək verir. Bu mənada, Zəngəzur dəhlizi çox mühüm əhəmiyyət kəsb edən nəqliyyat marşrutudur. Bu layihədə iştirak edəcək bütün tərəflər ondan faydalanacaq. Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə Azərbaycan eksklavı olan Naxçıvan Muxtar Respublikası, Türkiyə isə birbaşa Azərbaycan və Mərkəzi Asiya'nın digər türkdilli dövlətləri ilə birləşəcək.

Ermənistanla gəlinə, bu layihədən Yerevan da faydalana bilər. Bu halda o, həm əsas siyasi-iqtisadi tərəfdaşı olan Rusiya, həm də İranla dəmir yolu əlaqəsi yarada bilər. Rusiya hər zaman Ermənistan üçün idxal və ixrac nöqtəyi-nəzərdən aparıcı ölkə olub. 2020-ci ildə Ermənistandan Rusiyaya təxminən 676 milyon dollar dəyərində məhsul ixrac edilib. Həmin dövrdə Rusiyanın ümumi idxal göstəricisi 4,559 milyard dollara bərabər idi.

Bu gün Ermənistanla Azərbaycan arasında sərhəd mübahisələrinin davam etməsi bu iki Cənubi Qafqaz dövləti arasında sərhədlərin demarkasiyasının mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini göstərir. Hazırda Azərbaycana məxsus Qazax rayonunun 7 kəndi və Naxçıvan Muxtar Respublikasının Sədərək rayonunun Kərki kəndi Ermənistanın nəzarəti altındadır. Azərbaycan isə postmüharibə dövründə

beynəlxalq birlik tərəfindən tanınan sərhədlərini bərpa etməklə məşğuldur. Belə bir vəziyyətdə regiondakı bütün aktorlar bir məsələni anlamalıdır: burada dayanıqlı sülhün açarı suverenlik və ərəzi bütövlüyü prinsiplərinə əsaslanan sülh sazişidir.

Ermənistanda bu günlərdə keçirilmiş növbədənəkar parlament seçkisi baş nazir səlahiyyətlərini icra edən Nikol Paşinyanın qələbəsi ilə bitib. Onun başçılıq etdiyi "Vətəndaş Müqaviləsi" partiyası təxminən 54% səs toplayıb. Doğrudur, ölkədə siyasi qeyri-sabitlik və böhran hökm sürür. Amma əməkdaşlıq, mübahisələrin birdəfəlik həllinə ümidlər də yaranıb. Yeri gəlmişkən, bu günlərdə Rusiya prezidenti Vladimir Putin Ermənistanın baş naziri səlahiyyətlərini icra edən Nikol Paşinyanla telefon danışığı zamanı ötən il noyabrın 10-da və 2021-ci il yanvarın 11-də imzalanmış üçtərəfli bəyannamənin həyata keçirilməsinin əhəmiyyətini vurğulayıb.

Azərbaycan isə istər regional, istərsə də bölgədən kənardakı dövlətlərlə əməkdaşlığı genişləndirməyə çalışır. Qeyd etdiyimiz kimi, Türkiyə ilə Rusiya artıq Cənubi Qafqazda siyasi və hərbi iştiraklarını artırmağa başlayıblar. Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın bu yaxınlarda Qarabağa səfəri və Şuşa Bəyannaməsinin imzalanması Ankara ilə Bakı arasında ikitərəfli əlaqələrə yeni təkan verəcək. Bu bəyannamənin Türkiyə ilə Azərbaycan arasında hərbi sahədə münasibətlərin genişləndirilməsinə töhfə verəcəyini xüsusilə vurğulamaq lazımdır. Xatırladaq ki, İkinci Qarabağ savaşının zamanı müharibə qaydalarını dəyişən

Cənubi Qafqazda sülh üçün regional integrasiya vacibdir

rilməsinə töhfə verəcəyini xüsusilə vurğulamaq lazımdır. Xatırladaq ki, İkinci Qarabağ savaşının zamanı müharibə qaydalarını dəyişən

edəcəyini söyləyə bilərik. Amma yaxın keçmişə nəzər salan zaman ABŞ-ın Cənubi Qafqazda iştirakının ardıcıl olmadığını görürük.

niz əməkdaşlıq yolu ilə bərqərar ola bilər. Bu mənada, ABŞ da regionla bağlı siyasətini dəyişməli, effektiv əməkdaşlıq mexanizmi ya-

əsas amilinin məhz Türkiyə istehsalı olan "Bayraktar" dronları olub. Azərbaycan Ermənistanın "S-300" sistemlərini və digər hərbi texnikalarını məhz bu dronlar vasitəsi ilə məhv edib. Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin Türkiyə ilə əməkdaşlıqla bağlı qeyd etdiyi kimi, əsas məqam "müdafiə sahəsində əməkdaşlıq, işbirliyi məsələsi"dir. "Müdafiə sənayesi sahəsində və qarşılıqlı hərbi yardım məsələləri də bu Bəyannamədə öz əksini tapır", - deyərək bildirib.

Şuşa Bəyannaməsinin ən vacib məqamlarından biri Türkiyənin Şuşada konsulluq açmaq qərarıdır. Bu sənəd faktiki olaraq, regionda hərbi-siyasi balansın təmin olunması məqsədilə Azərbaycanla hərbi bazanın yaradılmasına da yol açır. Bu məqamda bir məsələni vurğulamaq lazımdır: Şuşa Bəyannaməsində qeyd edilir ki, Azərbaycanla hücum olarsa, yaxud belə təhdid yaranarsa, Türkiyə müttəfiqini qorumaq üçün münaqişəyə qoşulacaq. Bu mesaj təkəzə revanşist ideyaları dəstəkləyən Ermənistanla deyil, həm də regionda maraqları olan digər oyunçulara ünvanlanıb. Bir sözlə, Şuşa Bəyannaməsi 2010-cu ildə imzalanmış Türkiyə-Azərbaycan Strateji Əməkdaşlıq Sazişindən sonra ən vacib sənəddir.

Cənubi Qafqazda xüsusilə İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra cərəyan edən hadisələrə diqqət yetirsək, ABŞ-ın regionda konstruktiv iştirakının sülh və iqtisadi integrasiyanın dəstəklənməsində mühüm əhəmiyyət kəsb

Umumiyyətlə, Vaşinqtonun bu bölgədə həyata keçirdiyi siyasət əsasən enerji məsələləri ilə bağlı olub. Söhbət Xəzər dənizinin enerji resurslarının dünya bazarlarına tədarükündən gedir. Amma son günlərdə cərəyan edən hadisələr və ABŞ dövlət katibinin Avropa və Avrasiya məsələləri üzrə köməkçisi vəzifəsini icra edən Filip Rikerin regiona səfəri Vaşinqtonun Cənubi Qafqaza diqqəti artırmağa başladığını göstərir. O, Gürcüstanda səfərdə olarkən bildirib ki, "ABŞ Cənubi Qafqaz dövlətlərinin iqtisadi inkişafını, həmçinin region xalqlarının sabitliyə, sülhə və çiçəklənən gələcəyə nail olmaq səylərini dəstəkləyir".

Bu səfər artıq Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinə də öz müsbət təsirini göstərmişdir. Məsələn, Azərbaycan 15 ermənini Ağdam rayonunun mina xəritələri qarşılığında Ermənistanla təhvil verib. Yerevanla Bakı buna məhz Vaşinqtonun konstruktiv əməkdaşlığı və yardımı sayəsində nail olublar. Bu prosesdə ABŞ-ın regiondakı əsas müttəfiqi olan Gürcüstan da mühüm rol oynayır. Odur ki, Nikol Paşinyanın Tbilisinin rolu haqda dedikləri təəccüblü deyil: "Qardaşlarımız Gürcüstanın baş naziri İrakli Qaribaşvilinin, gürcüstanlı qardaşlarımızın, həmçinin ABŞ və Avropa İttifaqından olan tərəfdaşlarımızın sayəsində ailələrinə qovuşdular".

Bir sözlə, bu gün Cənubi Qafqazda yeni geosiyasi vəziyyət regional iqtisadi integrasiyanı zərurətə çevirir. Əlbəttə ki, regionda dayanıqlı sülh və təhlükəsizlik yal-

ratmalıdır. Bayden administrasiyası artıq Azərbaycana müsbət siqnallar göndərir. Söhbət Vaşinqtonun "Azadlığa Dəstək" Aktına qəbul edilmiş və ABŞ-ın Azərbaycana birbaşa dövlət yardımını qadağan edən 907-ci düzəlişin dayandırılmasından gedir. İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra Azərbaycan üçün ABŞ-ın konstruktiv yanaşması, regionda əməkdaşlıq etmək istədiyi mühüm əhəmiyyət kəsb edir...

Beləliklə, Vaşinqton regional iqtisadi əməkdaşlıqda və sabitliyin təmin edilməsində daha fəal rol oynaya bilər. Bunun üçün onun geniş imkanları var. Məsələn, Cənubi Qafqazda nəqliyyat əlaqələrinin açılması regional dialoqun, əməkdaşlığın və tərəfdaşlığın genişləndirilməsi ilə bağlı platformanın əsasını qoya bilər. Odur ki, ABŞ regional iqtisadi integrasiyaya töhfə verəcək Zəngəzur dəhlizinin açılmasını da dəstəkləməlidir. Bu məqamda Vaşinqtonun Mərkəzi Asiyada "C5+1" adlı platforma yaratdığını qeyd etmək yerinə düşər. Bu platforma Mərkəzi Asiyada iqtisadi, enerji və ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsi, ətraf mühit və sağlamlılıqla bağlı problemlərin azaldılması, təhlükəsizliklə bağlı təhdidlərin birgə aradan qaldırılması, həmçinin üzv ölkələrin sosial, iqtisadi və siyasi həyatının bütün sahələrində qadınların iştirakının tam təmin edilməsinə töhfə vermək məqsədilə təsis olunub.

Şahmar Hacıyev
Newtimes.az

“Davamlı İnkişaf Məktəbi” layihəsi çərçivəsində növbəti seminar keçirilib

İyulun 16-da Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi Aparatında partiyanın Gənclər Birliyinin “Davamlı İnkişaf Məktəbi” layihəsi çərçivəsində “İşğaldan azad olunmuş ərazilərin ərzaq təhlükəsizliyində rolu” mövzusunda seminar keçirilib. SİA-nın verdiyi məlumata görə, tədbir

rur hissi yaratdığını bildirib. Vurğulayıb ki, 30 ilə yaxın müddətdə torpaqlarımızın azad edilməsi, tarixi sahibinə qaytarılması arzusu, istəyi ilə yaşayırdıq. Bu gün isə işğaldan azad edilmiş torpaqlarda həyata keçirilən quruculuq və bərpa işlərindən bəhs edirik. Dövlət başçısı İlham Əliyevin

ri açan YAP Gənclər Birliyinin sədri Bəxtiyar İslamov mövzu ilə bağlı məlumat verib.

Seminarı YAP İdarə Heyətinin üzvü, AMEA-nın müxbir üzvü, aqrar elmləri doktoru, professor Amin İsmayilov çıxış edərək 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılan tarixi Zəfərimizin harada yaşamasından asılı olmayaraq bütün azərbaycanlılarda qü-

qətiyyəti, Azərbaycan Ordusunun gücü, qüdrəti, torpaq, Vətən sevgisi, xalqımızın birliyi, həmrəyliyi sayəsində tarixi Qələbəmizə qovuşduq.

A.İsmayilov bildirib ki, dövlət başçısı İlham Əliyev 2020-ci ilin yekunlarına həsr olunmuş videoformatda müşavirədə işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə quruculuq və bərpa işləri ilə bağlı hökumət qarşısında kon-

kret vəzifələr qoydu: “Azərbaycan dövlətinin tarixi Qələbəmizdən dərhal sonra bu ərazilərimizdə quruculuq və bərpa işlərinə başlaması bir tərəfdən Zəfər sevincimizin, digər tərəfdən isə malik olduğumuz iqtisadi və maliyyə imkanlarının təqdimatıdır. Ulu öndər Heydər Əliyevin düşünlü və məqsədyönlü siyasətinin son 17 ildən artıq dövrdə Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi Azərbaycanın bütün sahələrdə təcrübəsinin nümunəviyyəsinə geniş imkanlar açdı. Cənab İlham Əliyevin Sərəncamı ilə təsdiqlənən “Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər” işğaldan azad edilmiş ərazilərdə görülməli işləri özündə ehtiva

edir”.

Müstəqillik dövründə ölkəmizin aqrar sahədə əldə etdiyi uğurlara, təcrübəyə, islahatlara diqqət çəkən Amin İsmayilov bildirib ki, bu təcrübələrin işğaldan azad edilmiş rayonlara yönəldilməsi, sahibkarlıq fəaliyyətlərinin təşviqi, bunun üçün zəruri olan proqramların həyata keçirilməsi, heyvandarlıq və bitkiçilik sahəsində infrastrukturun qurulması və digər məsələlər mühüm əhəmiyyətə malikdir: “İşğaldan azad edilmiş torpaqlarımızın hansı imkanlara malik olduğu bellidir. Bu imkanlardan səmərəli istifadə etməklə ölkəmizin dayanıqlı inkişafına böyük töhfələr vermək mümkündür”.

A.İsmayilov vurğulayıb ki, həmin

ərazilərdə kənd təsərrüfatının inkişafı ölkənin ərzaq təhlükəsizliyinin, məşğulluğun təminatına töhfə verəcək. Həmçinin investisiyaların cəlbini sürətləndirəcək və su ehtiyatlarının istifadəsinə imkan yaradacaq. Bu proses qeyri-neft məhsullarının ixracının artmasına səbəb olacaq.

Qeyri-neft sektorunun, o cümlədən kənd təsərrüfatının inkişafının dövlətimizin həyata keçirdiyi iqtisadi siyasətin prioritet istiqamətlərindən biri kimi diqqətdə saxlanıldığını bildirən A.İsmayilov cənab İlham Əliyevin 15 iyul 2021-ci il tarixli “Aqrar sahədə istehsalın və emal sənayesinin inkişafına dair bir sıra tədbirlər haqqında” Fərmanını buna bariz nümunə kimi qeyd edib. Bildirib ki, bu sənəd hazırkı dövrün çağırışlarını özündə əks etdirir. Belə ki, ölkədə aqrar emal sənayesinin dayanıqlı inkişafı qeyri-neft sektorunun ixrac potensialının möhkəmləndirilməsi və ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunması baxımından vacibdir.

A.İsmayilov kənd təsərrüfatı baxımından potensiala malik işğaldan azad edilmiş ərazilərimizin inkişafının Azərbaycanın iqtisadi cəhətdən daha da güclənməsində böyük rol oynayacağını qeyd edib. Daha sonra gənclərin çoxsaylı sualları cavablandırılıb.

Macar jurnalisti: Separatizm keçmişdə qaldı

Macarıstanda çıxan nüfuzlu “Nepsava” qəzetinin saytında jurnalist İştvan Qalqotsinin “Azərbaycanın min bir mənzərəsi” sərəhəli məqaləsi dərc edilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalə müəllifi bu yaxınlarda Azərbaycanın erməni işğalından azad edilmiş ərazilərində səfərdə olub.

Azərbaycana ilk dəfə səfər etdiyini vurğulayan müəllif əvvəlcə Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportundan paytaxta gedən yolu təsvir edir. Jurnalist etiraf edir ki, Bakı mənzərələri uçuşdan sonra yorğunluğu unutturur.

İştvan Qalqotsi səyahətinin əvvəli barədə söhbətinə Heydər Əliyev Mərkəzinin təsvirindən başlayır. O qeyd edir ki, bu mərkəzin binasını dünya şöhrətli memar, əslən İraqdan olan Böyük Britaniya vətəndaşı Zaxa Hadid layihələşdirib. O yazır: “Biz otele gələndə mən anladım ki, Bakının binaları Azərbaycan tarixinin şahidləridir. Burada orta əsr abidələri ilə yanaşı çar Rusiyası dövrünə, sovet dövrünə aid evlər də var. Ən müasir binalar isə mənə Türkiyə meqapolisini xatırladı.

Otelin qarşısındakı bayraq dirəyində Uelsin bayrağı dalğalanır. Bu gün futbol üzrə Uels yığması Bakıda oynayacaq. Uels bayrağındakı əjdaha şəkli gözəl islam naxışları və motivləri fonunda bir qədər yabançı görünərsə də, bunlar normaldır, axı mən Böyük İpək Yolumun “stansiyaların-

dan” birindəyəm”.

Macar qonaq dənizkənarı bulvarda gəzişərək xatırlayır ki, Xəzər dənizi onilliklər boyu İrana və Sovet İttifaqına məxsus olub. Sonra SSRİ dağılıb və Xəzər dənizi dövlətlərin sayı birdən-birə beşə çatıb: Azərbaycan, İran, Qazaxıstan, Rusiya və Türkmənistan. Xəzərin dəniz yoxsa göl olması da mübahisəli məsələdir.

Azərbaycanda sənaye üsulu ilə neft hasilatı XIX əsrdə başlanıb. Nobel qardaşları qara qızılı Avropaya tarixdə ilk neft tankeri vasitəsilə daşıyıblar. Həmin tankərə “Zərdüşt” adı verilmişdi. Bu qədim dinə etiqad bəsləyənlər odu müqəddəs hesab edirlər. Bakıda Ateşgah məbədi də var, lakin qonaqlar bu məbədi ziyarət etməyə vaxt tapmayıblar.

Müəllif yazır: “Bunun əvəzinə çıxmaq üçün “Alov qüllələri”nin şəklini çəkdim. Bu üç müasir binanın forması alovun və qədim atəşpərəstlik dininin rəmzidir.

Yol nişanlarına diqqətlə baxanda başa düşdüm ki, İpək Yolu məhz buradan keçir. Dağıdılmış Füzuli şəhərinə orta əsrlərdə yaşamış böyük Azərbaycan şairinin adı verilib. Gəncə şəhərində şair Nizami Gəncəvinin məzarını gördüm. Nizaminin anadan olmasının 800 illiyi 1941-ci ildə Sovet İttifaqı miqyasında, 880 illiyi isə həm Bakıda, həm də Budapeştdə qeyd olundu. Nizami poeziyasının təsiri qonşu xalqların ədəbiyyatında da hiss olunur.

Jurnalistin ən maraqlı təəssüratları Qarabağla bağlıdır. O yazır: “Burada yenidən Azərbaycan bayrağı dalğalanır. Sovet İttifaqı dağılanda

keçmiş sovet sosialist respublikalarının sərhədləri yeni yaranmış dövlətlərin sərhədləri oldu, lakin Azərbaycanda yaşayan ermənilər Ermənistanla birləşmək istədilər. İki xalq arasında münasibət nəticəsində müharibə başladı. 1994-cü ildə atəşkəs elan edildi. Sonra keçən il başlanmış 44 günlük müharibədə Azərbaycan işğal edilmiş 20 faiz ərazisini geri qaytardı. Qarabağ həm kənd təsərrüfatı təyinatlı bərkətli torpaqları ilə, həm də cıdır atları ilə məşhurdur.

Müəllif daha sonra yazır: “Dağıdılmış Füzuli, Cəbrayıl və Qubadlı şəhərlərində yenidən Azərbaycan bayrağı dalğalanır. Bizim məşindən irəlində hərbi polis maşını gedir. Biz yalnız bu maşının arxasınca getməliyik, çünki yol boyunca minalanmış sahələr hələ çoxdur. Üçbucaq şəkilli qırmızı rəngli lövhələrdə “minalar” sözləri yazılıb. Əlində xəritə tutan istehkamçı öz işinin mahiyyətini izah edir. Stendin qarşısında bomba və mermi qalıqları, onların yanında müxtəlif rənglərə boyanmış taxta parçaları var. Qırmızı rəng təhlükəli zonanın başlanğıcını, ağ rəng hərəkətin təhlükəsiz olmasını göstərir. Sarı rənglə nişanlanmış yerlərə yaxınlaşmaq olmaz, çünki orada hələ partlamamış minalar var. Biz söhbət etdiyimiz müddətdə istehkamçıları iki nəfəri düşərgəyə qayıtdı və bir neçə dəqiqədən sonra uzaqda güclü partlayış səsi eşidildi, alov və tüstü göyə qalxdı. Deməli, istehkamçıların topladığı piyadalar əleyhinə və tank əleyhinə minalar zərərsizləşdirilib. Azərbaycanda minatəmizləmə işində Macarıstan da iştirak

edir. Bu məqsədlə 25 min avro vəsait ayrılıb. Minatəmizləmə çox uzun prosesdir və minaların zərərsizləşdirilməsi üzrə mütəxəssislər sözün hərfi mənasında addım-addım irəliləyirlər.

Yandırılmış torpaq taktikası haqqında yalnız kitablarda oxumuşdum, indi isə bunu öz gözüm ilə görürəm. Ermənilər apara biləcəkləri hər şeyi özləri ilə götürüb, apara bilmədiklərini isə məhv ediblər. Yolun sağında və solunda qırılmış meşələr, yandırılmış üzümliklər görünür.

Ermənilər hətta sovet dövründə mühafizə olunan 700 yaşlı ağacı da kəsiblər. Lakin bu ağac yenidən canlanıb, mən onun bir yarpağını və məscidin pəncərəsinin çərçivəsindən qalmış bir parça taxtanı suvenir kimi götürdüm. Ermənilər 30 il bundan əvvəl dağıdılmış Ağdam məscidindən donuz saxlanılan yer kimi istifadə ediblər. Bu da müharibə reallığıdır - ermənilər qarşı tərəfin mədəni obyektlərini və dini ziyarətgahları murdarlayıb və məhv ediblər.

Ötən müharibənin yaddaqalan hadisələrindən biri də Gəncənin atəşə tutulması, bu zaman 25 nəfər həlak olması və Qarabağın incisi Şuşanın götürülməsi olub. Lakin müharibə başa çatıb və indi atəş

açan tanklar əvəzinə işləyən maşınlar görünür. Ankara bu regionun bərpa edilməsi üçün öz müttəfiqinə 100 milyon dollar məbləğində yardım edib. Dağıdılmış Ağdam şəhərinin yerində müasir “ağıllı şəhər” tikilir”.

İştvan Qalqotsi məqaləsinin sonunda yazır: “Azərbaycanın rəsmi mənbələrində verilən son məlumata görə müharibədə 2881 Azərbaycan əsgəri həlak olub. Şəhidlər ölmür, onların xatirəsi qəlbimizdə yaşayır. Kənd yerlərində küçələrdə onların şəkillərini asıblar, qəbiristanlıqda onların məzarlarına xüsusi qulluq edilir. Böyük bir stolun üstündə şəhidlərin fotosəkilləri düzülüb. Həmin stolun yanında dayanmış kişi bu fotosəkilləri göstərərək bizi başa salır: bu şəhidin başına güllə ilə atəş açıblar, ikincinin boğazını kəsiblər, üçüncü minaya düşüb...”

İndi Bakıda açıq səma altında yaradılmış Hərbi Qənimətlər Muzeyindəki eksponatlar müharibə günləri barədə söhbət açır. Azərbaycan döyüşçüləri tərəfindən məhv edilmiş erməni tanklarının və digər döyüş maşınlarının üzərində separatçıların bayrağı var, amma bu bayraq indi keçmişin qalıdır”.

DOST mərkəzləri vətəndaş məmnunluğu yaradır

"ASAN xidmət"dən sonra Azərbaycanın yeni brendinə çevrilən "DOST" mərkəzləri ölkəmizin dövlət sosial xidmətləri sahəsində inqilab yaradıb. DOST layihəsi, artıq özünün dövlət sosial xidmətlərinin innovativ yanaşmalar əsasında, tam şəffaf mexanizmlər üzərində qurulması ilə Azərbaycan bu sahədə də öz sözünü demiş oldu. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, DOST mərkəzlərinin yaradılması sosial siyasətimizin mahiyyətini göstərir.

Ölkəmizdə bu və ya digər lahiyələrin reallaşması onu göstərir ki, ölkəmizin gələcəyi, əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi, güzəranının yaxşılaşdırılması sahəsində həyata keçirilən tədbirlər insanların rifahının daha da yüksəlməsinə yönəldilib. Ölkə başçısının "Əhalinin məşğulluğu, əmək, sosial müdafiə və təminat sahələrində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Fərmanı ilə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində yaradılan Dayanıqlı və Operativ Sosial Təminat (DOST) Agentliyinin məqsədi də hər bir Azərbaycan vətəndaşının yanında olmaq, məşğulluq, əmək, əlillik və sosial müdafiə sahələrində xidmətlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsidir. Təbii ki, bu xidmətlərdə şəffaflığın artırılması, innovativ həllərin tətbiqi və vətəndaş məmnunlu-

ğunun təmin edilməsi də qarşıya qoyulan məqsədlər sırasında yer alıb.

Bu gün ölkəmizdə "ASAN xidmət" mərkəzləri kimi DOST mərkəzlərinin də sayı artır. Belə ki, iyulun 14-də Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki Dayanıqlı və Operativ Sosial Təminat Agentliyinin Abşeron DOST Mərkəzinin açılışı olub. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev açılışda iştirak edib. Bu, sayca beşinci mərkəzdır. 4 saylı Binəqədi DOST Mərkəzindən sonra Abşeron DOST Mərkəzinin istifadəyə verildi. Ədalət, şəffaflıq, ünvanlılıq, əlçatanlıq və bərabərlik prinsiplərinin qorunmasını rəhbər tutan DOST mərkəzləri hər bir vətəndaşda məmnunluq yaradır. Vətəndaşların böyük etibarını qazanıb. Ümumilikdə 445 mindən çox şəx-

sin DOST mərkəzlərinə müraciəti nəticə etibarilə 97,4 faizlik göstərici ilə vətəndaş məmnunluğuna səbəb olub. Bu gün bu mərkəzlərin sırasına - Abşeron DOST Mərkəzinin daxil olması da sosial xidmətlərin innovativ yanaşmalara əsaslanan modern, çevik və optimal mexanizmlər üzərində qurulması Azərbaycanın yeni brendinin spesifik cəhətləri sırasındadır. Yeni Abşeron DOST Mərkəzi də özündə bu xüsusiyyətləri tam əks etdirir.

Göründüyü kimi, davamlı inkişafı və spesifik milli inkişaf modeli ilə tanınan Azərbaycanın uğurlu inkişafı təmin edilib, həyata keçirilən siyasi-iqtisadi idarəçilik modeli nəticəsində, ölkəmizdə bütün sahələrdə uğurlar və yeniliklər əldə olunub. DOST Agentliyi Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın dövlət sosial xidmətlərinin vahid platformadan, "bir pəncərə"dən, tam şəffaf, operativ, vətəndaş rahatlığı, nəzakətlik prinsipi və sadə prosedurlar əsasında təqdim olunması təşəbbüsü-

nün nəticəsidir. Azərbaycanın Birinci xanımı Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə irəliləyən və Prezident İlham Əliyevin 2018-ci il 9 avqust tarixli Fərmanı ilə yaradılan DOST konsepsiyası çərçivəsində istifadəyə verilən növbəti mərkəzdə vətəndaşlar məşğulluq, pensiya, sosial müavinət və təqaüdlər, sosial xidmətlər, əlillik, tibbi-sosial ekspertiza və reabilitasiya, sosial sığorta, əmək münasibətləri, həmçinin sosial-hüquqi, sosial-məişət xidmətləri, sosial-pedaqoji xidmət olmaqla, ümumilikdə 152 adda xidmətdən rahatlıqla yararlanma bələclər.

Qeyd edək ki, maraqlı memarlıq layihəsi olan yeni DOST Mərkəzində gün ərzində təxminən 400 vətəndaşın qəbul edilməsi üçün hər cür şərait yaradılıb. Bu prosesi 120 nəfərə yaxın işçi heyəti və 50 könüllü həyata keçirəcək. DOST mərkəzlərinin daha bir əhəmiyyəti həssas təbəqədən olan vətəndaşlara dövlət qayğısını özündə əks etdirməsi ilə bağlıdır. Yaxın iki ay ərzində DOST Mərkəzində Prezi-

dent İlham Əliyevin bu ilin iyununda imzaladığı Fərmanla yaradılan Vahid Əlaqələndirmə Mərkəzi fəaliyyətə başlayacaq. Burada şəhid ailələrinə və qazilərə yeddi qurum üzrə 26 xidmət göstəriləcək, onların əlavə xərclərə və vaxt itkisinə yol vermədən bu xidmətlərə əlçatanlığı təmin ediləcək. Onu da vurğulamaq yerinə düşər ki, yaxın zamanda növbəti DOST Mərkəzləri açılacaq. Belə ki, Quba, Sabirabad, Gəncə, Sumqayıtda da artıq bu istiqamətdə iş gedir. Ümumilikdə, 16 regional mərkəzin yaradılması planlaşdırılır və önəmli prioritetlərdən biri də işğaldan azad olunmuş ərazilərimizlə bağlıdır ki, Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq artıq Şuşada DOST Mərkəzinin yaradılması ilə bağlı işlərə başlanılıb. Fəaliyyət göstərən DOST mərkəzləri vətəndaşların bütün xidmətlərdən "bir pəncərə"yə müraciət etməsinə və "bir pəncərə"dən faydalanmasına imkan verir.

Zümrüd BAYRAMOVA

Necdet Ünüvar: Türkiyə və Azərbaycanın çətin və ağır günlərdə bir-birinin yanında olmasından şərəf duyuruq

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qəhrəman Azərbaycan Ordusunun döyüş meydanında qazandığı Zəfərlə 2016-cı il iyulun 15-də Türkiyə xalqının Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın ətrafında birləşərək dövlət çevrilişi cəhdinin qarşısını qətiyyətlə alması dövlətlərimiz və xalqlarımız üçün eyni mənə daşıyan rəşadətini

təntənəsidir. Çünki hər iki məsələ dövlətlərimizin və xalqlarımızın taleyini həll edirdi. Türkiyə və Azərbaycanın çətin və ağır günlərdə bir-birinin yanında olmasından şərəf duyuruq. Bu fikirləri AZƏRTAC-a açıqlamasında Türkiyə-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun sabiq rəhbəri, Ankara Universitetinin rektoru, professor Necdet Ünüvar ifadə edib.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 15 iyul - Demokratiya və Milli Birlik Günü ilə əlaqədar Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanə məktub ünvanlamasını və telefonla zəng etməsini qardaşlıq nümunəsi kimi dəyərləndirən rektor deyib: "Türkiyə xalqı beş il əvvəl yumruq kimi birləşərək ağır sınaqdan üzuağ çıxdı və öz dövlətini qorudu. Azərbaycan hər zaman olduğu

kimi, 15 iyul hadisələrinə qarşı da etiraz səsinə ucaldaraq Türkiyənin yanında oldu. Bunu unutmayacağıq".

**Moldova portalı:
Azərbaycanın 30 ilə yaxın
işğal altında qalan ərazilərində
həyat normala qaydır**

Moldova portalı "primelestiri.md" xəbər portalı Azərbaycanın işğaldan azad olunan ərazilərindən xüsusi reportaj dərc edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalədə işğaldan azad edilən ərazilərdə aparılan bərpa və yenidənqurma işləri barədə yazılıb. Qeyd edilib ki, 30 ilə yaxındır Azərbaycanın nəzarəti altında olmayan ərazilər yenidən normal həyata qayıdır. 8 ay əvvəl həmin ərazidə mərmi səsi eşidilirdi və şiddətli döyüşlər gedirdi və indi həkimlər, işçilər, istehlakçılar və hərbiçilər strateji əhəmiyyətli obyektləri qoruyaraq işləyirlər. Azərbaycan səlahiyyətliləri qısa müddətdə infrastrukturun bərpasına başlayıblar - magistral yollar salınır, dəmir yolları çəkilir, elektrik stansiyaları tikilir. Plana əsasən, işin əsas hissəsi 2022-ci ilə qədər başa çatdırılmalıdır. Müəllif məqalədə Cəbrayıl, Füzuli və Zəngilanda gördüklərindən bəhs edib. Həmçinin yazıda Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyinin (ANAMA) əraziləri minalardan təmizləməsinə də toxunulub.

Iyulun 16-da Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov İtaliya Respublikasının

Azərbaycanın müdafiə naziri İtaliyanın ölkəmizə yeni təyin olunmuş səfiri ilə görüşüb

ölkəmizə yeni təyin olunmuş səfiri Klaudio Taffuri ilə görüşüb. Müdafiə Nazirliyinin məlumat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, səfiri ölkəmizdə diplomatik fəaliyyətə başlaması münasibətilə təbrik edən nazir ona Azərbaycan ilə İtaliya arasında hərbi əməkdaşlığın genişləndirilməsi işində uğurlar arzulayıb.

General-polkovnik Zakir Həsənov işğaldan azad edilmiş ərazilərdə, o cümlədən Ermənistan-Azərbaycan dövlət sərhədindəki vəziyyətə toxunaraq, son vaxtlar gərginliyin artırılmasına görə məsuliyyətin

Ermənistanın üzərinə düşdüyünü səfirin diqqətinə çatdırıb. Ölkəmizdə səfir kimi fəaliyyətə başlamasından məmnunluğunu ifadə edən diplomat Azərbaycan-İtaliya əlaqələrinin, xüsusilə hərbi sahədə əməkdaşlığın inkişafı üçün səylərini əsirgəməyəcəyini deyib.

Görüşdə hər iki ölkənin orduları arasında, eləcə də NATO proqramları çərçivəsində hərbi sahədə əməkdaşlığın mövcud vəziyyəti və inkişaf perspektivləri müzakirə olunub, regional təhlükəsizlik məsələlərinə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

kəməzde mediaya senzura yolverilməzdir. Lakin, Hərbi vəziyyət haqqında qanunun 8 maddəsində göstərilirdi ki, bəzi hallarda mediaya senzura tətbiq oluna bilər. Bunu demək istəyirəm ki, qanunların çoxluğu bir tərəfdən oxuyub məntiqi uzlaşdırma yaratmaq baxımından çətinlik yaradır,sa, digər tərəfdən ziddiyyətli maddələr bir-biri ilə problem yaradır. Bu baxımdan biz təklif edirdik ki, qanunlar vahid sənəddə birləşdirilsin. Eyni

SİA Mətbuat Şurasının sədr müavini, media eksperti Müşfiq Ələsgərlinin müsahibəsini təqdim edir:

- Azərbaycan prezidenti yanvarın 12-də Azərbaycan Respublikasının media sahəsində istinadların dərinləşməsi haqqında fərman imzaladı. Eyni zamanda media sahəsində yeni qanun layihəsi hazırlanır. Yeni qanun nəyi dəyişdirəcək və ehtiyac niyə yarandı?

- Yeni qanunun qəbul olunmasına uzun müddətdir ki, ehtiyac var idi. 2016-cı ilin gündəm məsələlərindən biri Azərbaycanda media üzrə yeni qanunun hazırlanması idi. Burada iki mühüm səbəb göstərilir. Birincisi ondan ibarətdir ki, media haqqında qanunvericilik yaygın idi. Yeni , informasiyanın emalına, alınmasına, yayılmasına aidiyyəti olan ölkədə təqribən 8 bir-birə, 7 əlavə qanun var idi. Lakin, qanunda ehtiva maddələr var idi ki, bir-birlərini təkrar edirdilər. Məsələn, "KİV haqqında qanun"un 7-ci maddəsi ilə "Fövqəladə vəziyyət haqqında" qanunun 8 maddəsi bir-birinə ziddiyyət təşkil edir. KİV haqqında qanunda göstərilir ki, ölə

zamanda bu, insanların qanunu oxumasını və başa düşməsinə asanlaşdıracaq.

- Yeni qanun medianın inkişafına hansı təkan verəcək?

- Onlayn media təxminən 20 ildir ki, gündəmdədir. Hazırda özünün pik dövrünü yaşayır. Təəssüf ki, hazırda qüvvədə olan qanunvericilik həmin onlayn medianın fəaliyyətini tam tənzimləyə bilmir. Çünki, bu qanunda yeni anlayışlar yoxdur. Həmin qanunun 3-cü maddəsində göstərilir ki, internet üzərindən yayılan məhsullar da KİV məhsulu hesab olunur. Lakin, onlayn media qurumunun strukturu necə olmalıdır və hansı standartlar əsasında formalaşmalıdır, bu barədə anlayışlar göstərilir. Qanun yenilənməsinə ona görə ehtiyac yarandı ki, onlayn medianı da əhatə etsin. KİV haqqında qanunda çoxlu dəyişikliklər aparıldı. KİV haqqında qanun 62 maddədən ibarət idi. Lakin, orda 78 maddəyə qədər dəyişiklik aparılmışdı. Yeni, bu o deməkdir ki, qanun dəyişikliklərə görə mahiyyətini itirirdi. Sonrakı inkişaf dövründə ənənəvi media-

nın onlayn versiyası və internetdə yayılan yeni media tipləri ortaya çıxdı. Məsələn "SƏS" qəzetinin televiziya versiyası yayımlanır. Burada problem yoxdur ona görə ki, on-suz da "SƏS" qəzeti ənənəvi media tipidir və normal peşəkar kollektivi var. Eyni zamanda, istehsal etdiyi informasiya da harada yayılmasından asılı olmayaraq peşəkardır. Digər variantda isə məxsusi olaraq yayılan televiziya kanalları, radioları və başqaları nəzərdə tutulur. Kimin əlində telefonu var, internetə çıxışı varsa özünə sayt yaradır. Bu saytların nə kollektivləri, nə də gündəlik informasiya yayımları var. Eyni zamanda belə informasiyalar xəbər standartlarına uyğun deyil. Qeyri-peşəkar insanlar tərəfindən yazılan informasiyanın məzmununda problem olur. Bu şəxslərin xüsusi maraqları var. Məqsəd informasiya yaymaq deyil. Şantajla məşğul olanlar saytı boş qalmasın deyər, başqalarının istehsal etdiyi məhsulu götürüb başlıqlarında dəyişiklik edib,öz adlarından saytlarında yerləşdirirlər. Beləliklə, müəllif hüquqlarını pozurlar. Bəzən yanlış informasiyaları yaymaqla hüquqları da tapdalayırlar.

- Bəzi özlərinə kanal açan insanlar heç bir əsası olmayan məlumatları tamaşaçılara təqdim edirlər. Yeni qanun layihəsi internet mediasında

bu cür çıxış edən şəxslərə hüquqi məsuliyyət qoyurmu?

- Yeni qanun layihəsində nəzərdə tutduğumuz "reket" jurnalistlərin yığıldırılması üçün birbaşa məsuliyyət qoyur. "Reket jurnalistika"nın özü qurama ifadədir. Reketçilik tamamilə fərqli hüquqi məsuliyyət növüdür. Bu anlayış dedikdə nəzərdə tutulan media da öz marqlarını güdənlərdir. Qanun layihəsində bu təbəqə insanların qarşısını alınması üçün iş yoxdur. Qısası, bu qanun layihəsi qanunda səliqə səhman yaradılmasına töhvə verəcək. Yeni media tiplərinin anlayışı verilir. Eyni zamanda onlayn medianın standartları müəyyənləşdirilir. Yeni qanunvericiliyin tezliklə və sürətlə tətbiq olunması arzu olunandır. Yəqin ki, mediada çox böyük dəyişikliklər gözlənilir. Qanunda birbaşa qadağa yoxdur. Media məkanı sərbəstdir. Standartları düzgün tətbiq edənlər KİV kimi qəbul olundu. Lakin, digərlərinin də fəaliyyəti dayandırılmayacaq. Lakin, o demək deyil ki, qanunları pozmaq lazımdır. Cəmiyyət özü konkret olaraq reketçiliklə məşğul olan media orqanlarını şikayət etməlidirlər. Reket təbəqələrin üz tutduqları yer səhiyyə və təhsil sahəsidir.

- Jurnalistlər vahid bir sənədin və ya gödəkcə verilməsi reketçiliyin qarşısını ala bilərmi?

lərmə?

- Bu problemin həllinə çox kömək ola bilər. Mətbuat Şurası reket jurnalistlərə qarşı mübarizəyə başladığı ən aktiv dövrlərdə vahid vəsiqələrin və ya geyimlərin formalaşmasını planlaşdırmışdı. Dünya praktikasında da istifadə olunan vasitədir. Sadəcə, belə uğursuzluq var ki, 2019 da keçirilən aksiyaları zamanı KİV-lərlə bağlı monitoring aparılırdı. Burada bir şeyin şahidi oldum ki, Mətbuat Şurasının bənzəri olan gödəkcələrdən istifadə olunur. Bu geyimləri geyinən şəxs jurnalist kimi qırağa durub vəziyyətini yerinə yetirmək əvəzinə polislə zərərləşdirilən aksiya iştirakçısının arasına girir. Bu məsafə çox yaxın olduğu üçün şəxs zərər çəkə bilər. Məlum oldu ki, gödəkcə Mətbuat Şurasının təqdim etdiyi gödəkcə deyil. Müşahidələrimiz göstərdi ki, bu hallar çox yaşanır. Bizim gödəkcələrə bənzərini hazırlayaraq insanları aldadırlar. Düşündük ki, Mətbuat Şurası bu halların qarşısını almaq üçün yeni kodlaşdırılmış və nömrələnmiş vəsiqə və gödəkcələr təqdim ediləcək. Eyni zamanda Medianın İnkişafı Agentliyi də vahid vəsiqələrin paylanması ilə bağlı məlumat verib. Burada müəyyən informasiyalar olacaq ki, neqativ hallar olduqda müəyyənləşdirmək mümkün olsun. Bu baxımdan görülən işlər çoxdur.

Gönçə Quliyeva

Körpə uşaqları elektronikaya nə sövq edir - Valideyn etinasızlığı, yoxsa...??

21-ci əsr texnologiya və internet əsridir. Xüsusilə də, azyaşlıların əksəriyyəti sanki internet-siz və telefonsuz nəfəs ala bilmirlər. Bəs, azyaşlıların internet texnologiyalarına olan bu asılılığı nə qədər düzgündür? Mövzu ilə bağlı SİA paytaxt sakinlərinin fikirlərini öyrənməyə çalışıb:

Paytaxt sakini Məmməd Hüseynov: "Ümumiyyətlə internetdən istifadə dövrümüzün tələbidir. Onlar internetdən istifadə etməklə nəyi isə öyrənirlər. Amma bu o demək deyil ki, onlar saatlarla telefon qabağında

otursunlar. Əlbəttə, məhdudiyyətlər tətbiq olunmalıdır".

Paytaxt sakini Xəlilə Qəribova: "Çox pis baxıram. Hər dəfə kompüter və telefonu açıb nəyə baxanda adam pis-pis şeylərlə qarşılaşır. Bu da onu göstərir ki, uşaqlar belə şeylərə girirlər və maraqlanırlar. Bu da təbii ki, qəbul edilməzdir".

Paytaxt sakini Fərid Muradov: "Həqiqətən, çox pis haldır. Mən bir ağsaqqal kimi böyüklərə məsləhət görürəm ki, uşaqlarını həddindən artıq telefonla məşğul olmalarına icazə verməsinlər".

Paytaxt sakini Rəna Güləliyeva: "Mən qətiyyənlə

bu məsələdən narazıyam. Uşaqların telefonun və digər rəqəmsal texnologiyadan istifadəsi ümumiyyətlə olmasa çox daha yaxşı olar. Mən valideyn olsam belə halın qarşısını alardım".

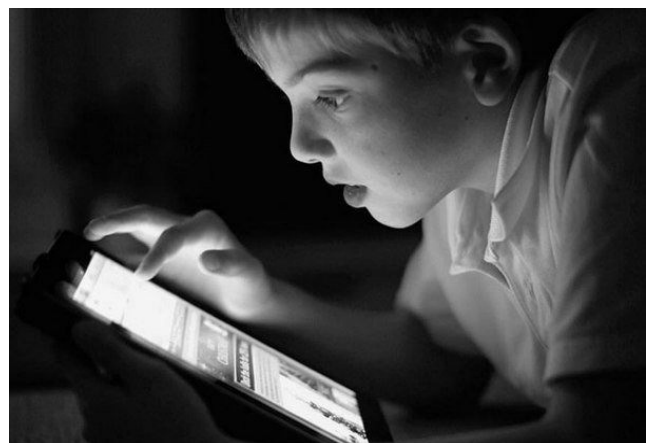

Paytaxt sakini Mübariz Mahmudov: "Bu məsələnin zərərli tərəflərindən biri radiasiya şüalarına məruz qalmaqdır. Radiasiya şüalarının insana göstərdiyi təsir

isə olduqca təhlükəlidir. Həmçinin internet vasitəsi ilə ələ informasiyalara rast gəlmək olar ki, bu da insan psixologiyasına xoşagəlməz təsirlər bağışlaya bilər. Mən eşitmişəm ki, indi bəzi texnologiya şirkətləri məhsullarında valideyn nəzarəti üçün şərait yaradıb. Bu çox müəmməldir. Çünki hər şeyin başında valideyn nəzarəti dayanır".

Paytaxt sakini Günay Həsənova: "Bu həqiqətən də valideynlər üçün çox ciddi məsələdir. Uşaqlar telefonla həddindən artıq meyl edirlər. Telefonla yatıb, telefonla dururlar. Bəzən də ələ olur ki, valideynlər özləri bir

az rahatlamaq üçün telefonu qəsdən uşaqlara verir. Məncə, bu mövzuda valideynlər çox diqqətli olmalıdır".

Paytaxt sakini Fərid İsayev: "Bu çox normal haldır. Onlar internet vasitəsilə çoxlu informasiya qəbul edirlər. Gözləri daha da açıq olur".

Paytaxt sakini Aysel Quliyeva: "İnternetdən istifadə hazırda çox geniş yayılıb. Hətta bəzən görürsən ki,

vermək lazım deyil. Onlar dünyanı rəqəmsal texnologiyadan ibarət bilməməlidir. Uşaqlar valideyn nəzarəti görməlidir. Mən özüm valideyn olsam, müəyyən vaxtlar qoyardım".

Turqay Musayev

Nüfuz və etimadın təntənəsi

Birləşmiş Millətlər Təşkilatından sonra dünyanın ikinci ən böyük təşkilatına, Qoşulmama Hərəkatına Azərbaycanın sədrlik etməsi ilə bu təşkilatda yeni ab-havanı, böyük canlanmanı təkzib etmək mümkünsüzdür. Əbəs yerə deyil ki, bu təşkilata üzv dövlətlərin liderləri tərəfindən də ölkə başçısının, cənab Prezident İlham Əliyevin Qoşulmama Hərəkatına verdiyi tövhə lazımınca qiymətləndirilir. Bu baxımdan Azərbaycanın növbəti bir ildə də Qoşulmama Hərəkatına sədrlik edəcəyi də heç təsadüfi deyil.

Azərbaycanın, COVID-19 pandemiyasının dünyanı öz cənginə alması fonunda Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi və bu dövrdə pandemiyanın doğurduğu şəraitə uyğun adekvat reaksiyası, dünya miqyaslı bu belaya qarşı global səylərin səfərbər edilməsi istiqamətində təşəbbüsləri diqqətə layiqdir və təkzibedilməzdir. Ölkəmizin bu təşkilata sədrliyi dövründə ölkə başçısının uğurlu fəaliyyətinə yüksək qiymət göz qabağındadır. Azərbaycan da öz növbəsində təşkilata üzv dövlətlərlə münasibətlərə dəyər verir, eləcə də təşkilatın nüfuzunun artması istiqamətində səylərini əsirgəmir. Bu fakt Qoşulmama Hərəkatının Xarici İşlər nazirlərinin iyulun 13-də onlayn formatda keçirilmiş aralıq konfransında Azərbaycan Prezidentinin nitqində də öz əksini tapır.

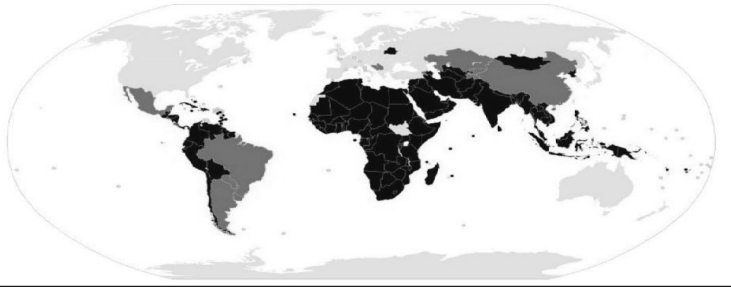
Yarısı Qoşulmama Hərəkatının üzvü olan dövlətləri üçün nəzərdə tutulan və pandemiya ilə bağlı 10 milyon ABŞ dolları həcmində könüllü maliyyə yardımının Azərbaycan tərəfindən Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına verilməsi özü də diqqəti cəlb edən məqamdır. Onu da nəzərə alaq ki, pandemiyanın ilk başladığı və dünyanı bürüməyə, yayılmağa başladığı dövrdə, ötən ildə, 2020-ci ildə COVID-19-la bağlı BMT çərçivəsində xüsusi iclasın keçirilməsi təklifini də məhz Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev etmişdi. Qoşulmama Hərəkatının Təmas Qrupu formatında koronavirusla mübarizəyə həsr olunmuş "COVID-19-a qarşı birlikdəyik" mövzusunda video-konfrans şəklində Zirvə görüşü də, hansı ki, 2020-ci il 4 may tarixində baş tutmuşdu, məhz Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə idi və bu zirvə görüşünə BMT Baş Assambleyası sədrinin, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının baş direktorunun, Afrika İttifaqı Komissiyası sədrinin qatılması, BMT baş katibi Antonio Quterreşin və Avropa İttifaqının ali nümayəndəsi və Avropa Komissiyasının vitse-prezidenti cənab Cozef Borrellin video-müraciət ünvanlaması da sıradan bir hadisə deyildi. Bu, əslində Azərbaycanın və onun Prezidenti İlham Əliyevin beynəlxalq aləmdə nüfuzunun çox yüksək olması kimi xarakterizə edilir. Çünki, Zirvə Görüşünü təşkil etdiyi üçün, global bəla ilə mübarizə apardığı üçün sadalanan qurumla-

rın, təşkilatların rəhbərləri şəxsən ölkə başçısının, cənab Prezident İlham Əliyevin fəaliyyətini təqdir etmişdilər və bu da birbaşa sadalanları, deyilənləri isbatlayır.

Etiraf edək ki, məhz Ermənistanla münəqişə kontekstində Azərbaycanın 2011-ci ildə Qoşulmama Hərəkatına, dünyanın ikinci ən böyük təşkilatına üzv olması sonda əldə etdiyimiz qələbə üçün kifayət qədər tövhələr verdi. Bir növ, Prezident İlham Əliyevin 10 il əvvəl Azərbaycanı dünyanın ən böyük ikinci təşkilatına üzv etməsi illər sonra qazanacağımız qələbənin əsasını qoydu, dəyər bilirik və etiraf etməliyik ki, bu fakt özü də ölkə başçısının uzaqgörən, uğurlu strategiya və siyasət yürütdüyünü göstərir. Azərbaycanın sözügedən təşkilata üzvlüyün ardınca, sədrlik etməsi, artıq keçmiş sayılacaq münəqişə ilə bağlı ölkəmizin mövqeyinin Qoşulmama Hərəkatının sənədlərində belə dəstəklənməsi, Ermənistanın təcavüzünə qarşı mübarizədə heç şübhəsiz ki, Azərbaycan üçün böyük dəstək demək idi və bu dəstəyi də müşahidə etdik. Münəqişə ilə bağlı bəndin Qoşulmama Hərəkatının Yekun Sənədinə daxil edilməsi, üzv dövlətlərin münəqişənin dövlətlərin ərazi bütövlüyünə hörmət, ərazi bütövlüyünə qarşı güc tətbiq etməmək və beynəlxalq aləmdə tanınmış sərhədlərinin toxunulmazlığı prinsipləri əsasında həll edilməsinə dəstək verməsi qələbəmizin əldə edilməsində, bunun beynəlxalq aləmdə tanınmasında mühüm əhəmiyyət kəsb etdi. Təbii ki, istər 2016-cı ildə Venesuelada keçirilən Zirvə Görüşünün, istərsə də 2018-ci ildə Bakıda keçirilən aralıq konfransının yekun sənədində də Ermənistan və Azərbaycan arasında münəqişənin Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll edilməsinə dəstək ifadə olunması özü də böyük əhəmiyyətə malik idi və bunun da əyani şahidi olduq.

Ötən il Tovuz istiqamətində dövlət sərhədində Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin, erməni terrorçuların törətdiyi təxribatlara görə də Qoşulmama Hərəkatı 2020-ci il 18 iyul tarixində Kommünike qəbul elədi və onların təxribatçı hərəkətlərini pislədi. Vətən müharibəsi dövründə də Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələr çox kəskin mövqe nümayiş et-

Qoşulmama hərəkatı

dirərək BMT-nin 1993-cü ildə qəbul etdiyi 822, 853, 874, 884 sayılı qətnamələrinə istinad edilməsini israrla bildirdilər. Bu mövqə heç də sıradan bir təzahür deyildi və nəzərə çatdırmaq yerinə düşərdi ki, məhz onların bu israrlı tələbi sayəsində Təhlükəsizlik Şurasının bir sıra daimi üzvləri bəyanat layihəsini geri götürmək məcburiyyətində qaldılar və Vətən müharibəsi zamanı ölkəmiz BMT Təhlükəsizlik Şurasının xüsusi iclasındakı çağırışları da uğurla dəf etdi.

Vətən müharibəsində əldə edilən, qazanılan uğurlara Qoşulmama Hərəkatının tövhəsi barədə faktları çox sadalamaq olar. Bu faktların hər biri danılmaz faktlardır və rol, əhəmiyyəti də təkzib edilə bilməz. Ümumiyyətlə, ölkəmizin bu təşkilata üzv belə seçilməsinin həqiqətən də nə qədər ağıllı, düşünülmüş addım, uzaqgörən siyasət olduğunu etiraf etməmək mümkün deyil və məhz bu, ölkə başçısının, cənab Prezident İlham Əliyevin uzaqgörənliyidir deməkdə haqlıyıq. Bu, eyni zamanda onu ifadə və təsdiq edir ki, Azərbaycanın maraqlarının təmin edilməsi istiqamətində ölkə rəhbərimiz zəngin strateji konsepsiyaya, geniş, əhatəli, uzunmüddətli fəaliyyət planına sahibdir və bu yolda kifayət qədər qətiyyətlidir.

Bəli, Azərbaycanın maraqlarının təmin edilməsi istiqamətində ölkə başçısının qətiyyəti hər sahədə öz təsdiqini tapır və məhz Qoşulmama Hərəkatında da bunun şahidiyik. Məhz 13 iyul tarixində baş tutan iclas zamanı da cənab Prezident İlham Əliyev post-münəqişə dövründəki vəziyyət, Ermənistanın təcavüzkar siyasəti və davam etməkdə olan yeni proseslərlə bağlı Azərbaycanın mövqeyinə diqqəti təsadüfi olaraq yönəltməyib. Bütün bu addımlar mövcud vəziyyətdə işğalçı ölkənin təxribatçı hərəkətlərinə diqqətin cəlb edilməsi və münasibət bildirilməsi baxımından əvəzsizdir.

Məsələ burasındadır ki, ölkəmizin mövqeyi ədalətli olduğu üçün, beynəlxalq hüquqa, normalara uyğun olduğu üçün, eləcə də humanist yanaşma nümayiş etdiyi üçün diqqət mərkəzindədir və dəstəklənir. Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələr bunu, bu ədalətli, hüquqi yanaşmanı Ermənistanla münəqişə dövründə də müşahidə etdilər və ələlxüsüs pandemiya şəraitində humanist yanaşmasının da şahidi oldular. Nəzərə alaq ki, müharibədən sonra ölkə başçısı işğalçı tərəfə belə sülh təklifi ilə çıxış edir və bununla da ələ pos-münəqişə dövründə də üzv ölkələrin Azərbaycanın mövqeyinin dəyişməz olduğuna, yenə də huma-

nist olduğuna əminliyi artdı. Onu da nəzərə alsaq ki, Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatının beynəlxalq nüfuzunun artırılmasına töhfə verməsi, hərəkat çərçivəsində həmrəyliyin gücləndirilməsi, ədalət və beynəlxalq hüququn müdafiəsi sahəsində əlindən gələni əsirgəmir və bunu bütün üzv ölkələr yaxşı başa düşür, deməli, ölkəmizin növbəti bir ildə də Qoşulmama Hərəkatına sədrlik etməsi başadüşülən, anlaşılandır və bu, Azərbaycanın, Azərbaycan Prezidentinin növbəti uğuru, eləcə də daha böyük qələbələrə açılan yol, nüfuz və etimadın təntənəsidir.

İnam Hacıyev

Vüsal Qasımlı: "Asiya ölkələri "Zəngəzur dəhlizi"ni dəstəkləyir"

İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin rəhbəri Vüsal Qasımlı Özbəkistanda "Mərkəzi və Cənubi Asiya regional əlaqələr üzrə çağırışlar və imkanlar" mövzusunda keçirilən konfransda iştirak edərək məruzə təqdim edib. V.Qasımlı öz "Zəngəzur dəhlizi: geo-iqtisadi inqilab" adlanan məzuresində bildirib ki, "Zəngəzur dəhlizi" Şərq-Qərb marşrutu üzrə diversifikasiya imkanlarını artırır. Buna görə Cənub-Şərqi və Mərkəzi Asiya ölkələri, həmçinin Avropa İttifaqı "Zəngəzur dəhlizi"nin həyata keçirilməsində maraqlıdırlar. Eyni zamanda "Zəngəzur dəhlizi" Şimal-Cənub istiqamətində marşrutun şaxələndirilməsi üçün mühüm rol oynayır. Dəhliz qısa olmaqla yanaşı, vaxta və resurslara qənaət nöqtəyi nəzərindən də əhəmiyyət kəsb edir.

Konfransda Özbəkistan Respublikasının Prezidenti, Əfqanıstan İslam Respublikasının Prezidenti, Pakistan İslam Respublikasının Baş naziri, Orta və Cənubi Asiya ölkələri ilə yanaşı digər ölkələrin Xarici İşlər nazirləri və ali nümayəndələri, nüfuzlu beynəlxalq və regional təşkilatların rəhbərləri, global maliyyə qurumları və şirkətləri, o cümlədən aparıcı tədqiqat və analitik mərkəzləri iştirak edib.

"Dəyişikliklər kreditlərə əlçatanlığın artırılması baxımından vacibdir"

Kredit İttifaqları Haqqında Qanuna edilən dəyişikliklər birbaşa kreditlərin verilməsi ilə bağlı məlumatların mərkəzi reyestrə əks olunmasını özündə ehtiva edir. Bu sözləri SİA-ya verdiyi açıqlamasında iqtisadçı ekspert, Milli Məclisin deputatı Vüqar

Bayramov deyib.

İqtisadçının sözlərinə görə, burada məqsəd ondan ibarətdir ki, məlumatlar, həm kreditlərin verilməsi ilə bağlı, eləcə də kreditlərin ödənilməsi ilə bağlı məlumatlar mərkəzi reyestrə öz əksini tapır, bu da təbii ki, kredit götürən şəxsə bağlı məlumatların bölüşdürülməsinə, eyni zamanda digər maliyyə qurumlarının həmin məlumatlar əsasında qərar verməsinə yardım edir.

"Təbii ki, dəyişikliklər məlumatların bölüşdürülməsinə imkan veridiyi üçün, həm də bu halda, məsələn kredit ittiifaqları ilə məkdəşliq edən şəxs kommersiya bankına müraciət edərsə, kommersiya bankı onun Kredit İttifaqı ilə əməkdaşlıq tarixçəsinə elektron baza vasitəsi ilə baxmaq və tanış olmaq imkanına malik olur. Bu da təbii ki, həmin şəxsin müraciətinin daha qısa müddətdə qiymətləndirilməsinə, eyni zamanda obyektiv qərarın verilməsinə zəmin yaradır. Bu baxımdan təbii ki, xüsusən də edilən dəyişikliklər vətəndaşlarımızın kreditlərə əlçatanlığının artırılması baxımından vacib hesab olunur.

Eyni zamanda təbii ki, biz eləcə də təklif edirik ki, bütövlükdə, xüsusən də devalvasiya zamanı xarici valyutada kredit götürmüş şəxslərin tarixçəsinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı Mərkəzi Bank tərəfindən göstəriş verilsin. Çünki, nəzərə alaq ki, devalvasiya xarici faktorlar əsasında baş verdi, bu birbaşa vətəndaşın ödəmə qabiliyyətinə təsir göstərdi. O baxımdan son dəyişiklərlə yanaşı, eyni zamanda Mərkəzi Bank tərəfindən həmin dövrlərdə kredit götürmüş şəxslərin kredit tarixçəsinə yenidən baxılması və yaxşılaşdırılması ilə bağlı qərar qəbul etməsi məqsədəuyğun olardı. Çünki, bu, nəticə etibararı ilə həmin vətəndaşlarımızın da gələcəkdə kreditlərə əlçatanlığının təmin olunmasına imkan yarada bilər" deyər Vüqar Bayramov bildirib.

İnam Hacıyev

Dilənməklə, yoxsa zəhmətlə pul qazanmaq?

Son zamanlar iki addımdan bir dilənçilər görürük. Onların sayı günü-gündən çoxalmağa davam edir. Əksəriyyəti də heç qaraçı belə deyil. Adi, sıradan adamlardır. İnsanları dilənməyə nə vadar edir? Onlar niyə bu addımı atırlar? Hətta onların içəri-sində əksəriyyətini yeniyetmə və körpə uşaqlar təşkil edir.

"Dilənçiyə pul vermək və ya verməmək" düşüncəsi yeni deyil, çünki problem köhnədir. Məsələn, Osmanlı İmperiyasında dilənmək qanunlara zidd idi. Lakin yeniçrilərə bağlı bir dilənçi başçısı var idi. Dilənçinin "sertifikat kağızı" ilə dilənçilik vizası alanları yoxlayarkən, dilənçi pəhləvanları bölgələrdəki dilənçilərdən aldığı xərəcənin hesabına yaşayırdılar.

Bəs, insanları dilənməyə sövq edən nədir? Dilənməyə məcburdurlar, yoxsa öz istəkləri ilə çıxırlar? Dilənçiliyə necə baxırlar? Harada yalvaracağına necə qərar verirlər? Bir gündə nə qədər qazanırlar? Qazanclarını nəyə sərf edirlər? Dilənçilərin jarqonunda hansı sözlər var?

Dilənçinin gözündə biz kimik?

İngilis ədəbiyyatında buna "passer by" deyilir ki, bu da "yoldan keçən" deməkdir. Dilənçilər onlara "yoldan keçən" deyirlər və bu insanları potensial yardım mənbələri kimi görürlər.

Dilənçilik sosial problemdir. Şəxsi deyil. Əslində bir dilənçiyə pul vermək dilənçilərin sayının artmasına şərait yaradır. Verilən hər pul daha çox dilənçiyə səbəb olur və gənc yaşda dilənməyə məcbur olan insanlar istehsal edir.

Peşəkar dilənçiliyin 11 qaydası:

1. Yola tullanma və saxta zədələnmə taktikası:

Dilənçilərdən biri nəqliyyat vasitəsinin qarşısına sıçrayaraq sürücünün onu vurmasına səbəb olur. Sonra yan tərəfdə gözləyən iki ortağı ilə sürücüdən külli miqdarda pul almağa çalışırlar.

2. Kukla və uşaqlarla dilənmək:

Dilənçilərin pul qazanmağa çalışmadığı bir metod qalmayıb. Bəzən kuklanı paltarına büküb onu əsl körpəyə bənzətdirən qadınlar cəmiyyəti aldadır, bəzən də uşağına yuxu dərmanı verib xəstə olduğunu söyləyərək dilənənlər də olur.

3. Zibildən çörək toplayaraq dilənçilik:

Zibil qablarının kənarında oturaraq tıxac və piyadaların dövryyəsi olan yerlərdə və ya axşam atəş yandıraraq zibildən qida toplamaq taktikası.

4. Nəyşə sataraq dilənçilik:

Onlar sıx trafik olan yerlərdə və ya işıqlıqfırlarda yalvarıb satıd edirlər.

5. Qələm və saqqız sataraq dilənçilik:

Bu qrup mənzillərə və dükanlara gələrək, qələm və saqqız sataraq dilənçilik edir.

6. Özünü iş qabiliyyəti olmayan göstərərək dilənçilik:

Bu qrupdakı dilənçilər isə yeraltı keçidlərdə və sıx yerlərdə əlil kimi davranaraq insanların hissələrindən istifadə edirlər.

7. İbadət edənlərin hissələrindən sui-istifadə:

Peşəkar dilənçi qrupları arasında məscidlərin qarşısında dilənçilik edən bir köçəri qrup da var. Cümə namazı üçün dilənən qruplara da diqqət yetirilməlidir.

8. Şirənlik istəyir kimi davranaraq yalvarmaq:

Şadlıq saraylarının qarşısında bəhanə gətirən ənənəni bəhanə edərək bəyin, gəlinin və qohumlarının yanında ciddi pul yığan dilənçi qrupları var.

9. Yolda qalma bəhanəsi ilə pul toplama:

Bu qrupdakı dilənçilərdən biri özünü yaşlı qadın kimi göstərir. Onlar "Yolda qalmışıq, mənə kömək edə bilərsinizmi? deyərək pul istəyir. Bu şəkildə çox ciddi məbləğ toplaya bilirlər.

10. Xəstəlik kağızı ilə dilənənlər:

Özlərinin və ya yaxınlarının xəstəlik kağızı ilə hər yere pul toplayan bu qrup, gözlənilməz qazanc əldə edir.

11. İntihar edənlər:

Başqa bir qrup epilepsiya hesabına parklarda və meydanlarda pul yığmağa və ya intihar edirmiş kimi davranmağa çalışır.

Azərbaycanda yaşayan azsaylı xalqlardan biri də qaraçılardır. Ölkəmizdə XX əsrin 20-ci illərində köçəri çadırlarda yaşayan qaraçılar türk sözlərinin qarışığı ilə tat dilində danışdırlar, sayları 2 min nəfərə çatsa da onların əksəriyyəti çoxdan türkləşmiş və Azərbaycan türklərinə qarışmışdır.

2012-2014-cü illərə olan qeyri-rəsmi məlumata əsasən Azərbaycanda yaşayan qaraçıların ümumi sayı 10 min nəfərə yaxındır. Onlar iki qrupa bölünür: fars dilində danışanlar və kurmanc dilində danışanlar. Farsdilli Qaraçılar Balakən rayonu ərazisinə I Şah Abbasın hakimiyyəti dövründə köçürüldülər və sayları 2 min nəfərdən artıqdır. Əsasən Şəmbulbinə, Güllüzanbinə, Məlikzadə kəndlərində yaşayırlar. Özlərini pars adlandıran bu qrup həmçinin Qax rayonunda məskunlaşmışdır. Rayonun Qapıçay kəndi əhalisi 1 ailə istisna olmaqla tamamiylə, Güllük kəndində isə təxminən 20 ailə farsdilli qaraçılardan ibarətdir.

Kurmanc dilli qaraçılar Azərbaycana XX əsrin 50-60-cı illərində Qazaxıstandan köçürüldülər və özlərini kürd adlandırırlar. Onlar əsasən Yevlax rayonu olmaqla həmçinin Bərdə, Göyçay, Ağsu, Ağdaş, Şamaxı, Zaqatala və Xaçmaz rayonlarında kütləvi şəkildə yaşayırlar. Yevlax rayonunda yaşayan qaraçıların sayı 2.563 nəfərdir və əsasən Yevlax şəhərində məskunlaşıblar.

Psixoloq Ayten Ələkbərova məsələyə belə şərh verib: "Bu çox maraqlı mövzudur. Çox təsiredicidir ki, nəinki yeniyetmələr, hətta ilk və ikinci şəxsiyyət dövründə dilənən körpə balalarını görürük. Amma gəlin belə deyək ki, onların bəzilərinin qaraçı tayfalarından olduğu açıq aydın bilinir. Bu onların simalarında, geyim tərzlərində, hətta onların özünəməxsus çağırışlarında öz əksini tapır".

Onun sözlərinə görə, bizim xalqımız ruhən çox zəngindir: "Bu xalqdan olan hər kəsin soy-kökünü araşdırdıqda bəy, xan olduğu ortaya çıxır. Bizim millətimizdə dilənən insanların tək-tük olduğu bilinir. Dilənən də həmin zaman hansısa bir şəxsiyyət

pozğunluğundan əziyyət çəkən və ya zərərli vərdişlərin qurbanına çevrilmiş insanlardır. Yəni, bunlar çarəsiz vəziyyətdə qalan şəxslərdir ki, işsiz - gücsüz olduğu halda dilənməyə üz tuturlar".

Psixoloq sözlərinə belə davam edib: "Biz bəzən yaşlı analarımızı da dilənən görürük. Bir neçə dəfə mən onlara yaxınlaşıb söhbət etmişəm ki, sizi bu yola nə vadar edir? Görmüşəm ki, onun psixi durumu pis vəziyyətdə olduğu onu dilənməyə məcburdur. Çox az hallarda olar ki, psixi cəhətdən sağlam olan insanlar dilənməyə üz tutsunlar. Əsasən bunu qaraçı tayfaları təşkil edir. Şəhərin müxtəlif yerlərində, məsələn Xırdalanın kruqu, Sumqayıt ərazisində daha çox olurlar. Qaraçı tayfalarından onların nəfisi çox iti olur".

Məsələ ilə bağlı **sosioloq Lələ Mehralı** da danışır: "Düzüdü dilənçilərin sayı artır amma hamısı məşğuliyyət üçün dilənmir. Onların içərilərində həqiqətən ehtiyacı olanlar var. Yaşlı kişilər və qadınlar var ki, hansı ki, əmək qabiliyyətləri yoxdur amma pensiya da almırlar. Hərçənd pensiya alsalar belə bu pul onların tələbatlarını ödəmir. Elə insanlar var ki, onların dilənməkdən başqa bir yolu yoxdur. Onlara özəl hesablanmış sosial layihə hazırlanmalıdır. Onların ehtiyaclarını ödəyəcək proqramlar olmalıdır. Əgər yaşlı insan pensiya almırsa, əmək qabiliyyəti yoxdursa, necə dolanmalıdır? Təbii ki, dilənmək məcburiyyətində qalır".

Onun sözlərinə görə, əməkqabiliyyətli insanların dilənməsi məsələsi də gündəmədədir və çox təəssüf ki, bunların əksəriyyəti gənc, gücü qüvvəti yerində olan insanlar olur: "Hətta bu günlərdə azyaşlı övladı ilə dilənən bir qadını sığıncağa yerləşdirməklə bağlı müraciət olundu. O istəmədi, imtina etdi ki, dilənmək daha yaxşıdır. Demək ki, dilənməklə daha çox gəlir əldə edə bilər və bu vəziyyətdən razıdır. Onların əksəriyyətinə iş və orta statistik maaş təklif olunanda razılaşırlar. Başa düşüldür ki, bizdə maaş da o qədər yüksək deyil. Amma dilənməkdənsə öz zəhmətinin bəhrəsini yemək, az da olsa öz zəhməti ilə dolanmaq daha faydalıdır".

Sosioloq sözlərinə belə davam edib: "Amma görünür ki, dilənəndə daha çox qazandıqları üçün onlar rahatlıqla bu yola əl atırlar. Böyükklərin körpələri diləndirmələri onların hüquqlarını pozmaq deməkdir. Körpə üzərindən gəlir əldə etmək onları istismar etməkdir. Buna yol verməmək lazımdır. Bu baxımdan əlaqəli orqanlar məsələ ilə bağlı işləməlidir. Təəssüf ki, bu orqanlar bəzən müşahidəçi rolunda qalırlar".

Ekspert Rövşən Rəsulov isə fikirlərini

belə ifadə edib: "Təəssüf ki, biz tez-tez şəhərimizin küçələrində belə halların şahidlərinə çevrilirik və bu cür arzu olunmaz vəziyyət bütövlükdə xalqımızın ictimai nüfuzuna xəle getirir. Çünki onları yalnız biz deyil, həm də ölkəmizə təşrif gətirən xarici qonaqlar da görürlər və bu da bütövlükdə ölkəmiz haqqında yaranan yüksək təəsürləri

kölgədə qoyan amildir. Bəli, qaraçı problemi bütün dünyada mövcuddur və dilənçilik, küçə falları və s. kimi halların qarşısı alınmaza, bu qarşıdakı vaxtlarda sosial problemlər qismində daha da arta bilər. Bir çox mənbələrdə qaraçıların əsas iş prioritetlərinin məhz dilənçilik, küçə falçılığı olduğu bildirilir. Amma bu o demək deyil ki, onlara bunun üçün şərait yaradılmalıdır. Əsla belə deyil və olmaz. Bu fəaliyyətlə məşğul olan insanlar inzibati qaydada cərimələnməli və sənədləri yoxdursa, ölkə hüduqlarından çıxarılmalıdır. Çünki həmin insanlar faydalı əməklə məşğul olmayaraq dilənçilik edirsə, bu yol verilməzdir. Buna qarşı hüquq-mühafizə orqanları müvafiq qanuni tədbirlər görməlidirlər. Əks halda, həmin dilənçilər ictimai qaydanın pozulmasına səbəb olur, cəmiyyətdə heç də yaxşı olmayan əhval-ruhiyyə yaradırlar. Onların fəaliyyəti həm də oğurluq, cibgiriqlik tipli hallarının artmasına səbəb olur. Ümumiyyətlə, bu problemin köklü həll olunması istiqamətində qəti qərarların verilməsi vacibdir.

Ancaq qeyd etdiklərimizlə yanaşı, biz ümumən qaraçı tayfalarına aid olmayan şəxsləri, xüsusən də azyaşlı uşaqları, qadınları da şəhərimizin mərkəzi küçələrində, metro stansiyalarının girişində və s. ictimai yerlərdə görürük. Bu da əlbəttə ki, problemin digər tərəfidir. Yeni dilənçiliklə yalnız qaraçılar məşğul olumurlar.

Yəqin ki, çoxlarınız müxtəlif yerlərdən eşitmisiniz ki, bu gün heç bir qanun çərçivəsinə sığmayan dilənçilik biznesi mövcuddur və bu biznes müəyyən qarnlıq dairələr tərəfindən idarə edilir. Təsəvvürünüzə gətirin, bahalı avtomobil bir neçə dilənçini əvvəlcədən təyin olunmuş ünvanlara gətirir və onlar günün pik saatlarında əl-açıb dilənməklə məşğul olurlar. Gün ərzində yığdıqları gəlirləri isə axşam saatlarında onlara nəzarət edən insanlara verirlər, müəyyən faizləri isə qazanc olaraq götürürlər. Həmçinin, bu gün günümüzün ən ağır problemi- lərindən birinə çevrilən narkoticarət faktorları da belə insanlar vasitəsi ilə həyata keçirilir. Bu, bir cinayətkar şəbəkədir, yaxud şəbəkələrdir və belə şəbəkələrin çox ciddi qaydada araşdırılaraq ifşa olunması artıq bir tələbə çevrilmişdir. Belə mühitdə böyüyən uşaqlar gələcəyin potensial cinayətkarları, qatilləri, narkomanlarıdır. Yeni sonradan belə arzuolunmaz, hətta bəzən kiçik görünən hallar həqiqətən də qarşısıalınmaz problemlərə

çevrilməyə başlayır. Bu işdə ümumi ictimai dəstək göstərmək lazımdır və bənzər hallarla qarşılaşdığımız zaman dərhal müvafiq orqanlarla əlaqələr saxlanılmalıdır".

Şəhər sakini Aqil Piriyev: "Pandemiya səbəbindən bir çox iş yerlərinin bağlanması, toy və turizm sektorunda çalışan bir çox insanı işsiz buraxıb. Bir müddət sonra isə Vətən müharibəsi və bu səbəbdən əmək qabiliyyətini itirən bir çox vətəndaşımız oldu. İnsanları dilənməyə vadar edən səbəblərə gəldikdə isə bəziləri iş tapa bilməməyi səbəb göstərəkən, bəziləri isə insanları özünə acındıraraq asan yoldan pul qazanmağı hədəf seçir. Hal-hazırda geniş yayılan sintetik tərkibli narkotik vasitələrin istifadəsi də gənc və yeniyetmələrin dilənmələrini görməyimizə gətirib çıxarır".

Şəhər sakini Leyla İsgəndərova: "İlk öncə qeyd etmək lazımdır ki, təhsil çox önəmlidir. Təbii ki, qalxıb deyə bilərsiniz ki, mənim təhsilim var, lakin işə qəbul ola bilmirəm. Qaldı ki, dilənməyə, onu deyə bilərəm ki, bir çox səbəb ola bilər. İlk səbəb o ola bilər ki, asan yolu seçirlər. Sadəcə oturub əl uzadaraq pul qazanmaq istəyirlər. Bir çoxu artıq bu yola əl atır. Təəssüf. İkinci səbəb heç bir şəraitin olmaması ola bilər. Bu yalnız maddiyyat yox, valideyin və ya uşağın tərəfindən atılmış, heç bir bacarıq, təhsil və gücə sahib olmamaq. Və üçüncü səbəb, qaraçılar. Artıq bu barədə cavab belə bəllidir. Qanda var".

Şəhər sakini Nəzrin Qarayeva: "Son zamanlarda dilənçilər həddindən artıq çoxalıb. Amma əksəriyyəti ehtiyacı olduğu üçün yox onu özünə peşə seçərək bu işlə məşğul olurlar. Dəfələrdə qarşıma çıxıb ki, pul verməşəm və bir az kənarda səliqəli geyimli biri yaxınlaşıb bütün pulları təhvil alıb. Sağlam olduqları halda belə işləməyi yox, dilənməyi üsdün tuturlar. Az yaşlıları məcbur şəkildə dilənməyə vadar edirlər. Bu halların qarşısının alınması gərəklidir".

Şəhər sakini Paşa Məmmədov: "Düşünürəm ki, bu çox yanlış addımdır. Onların sayı hər küçənin gün bir az daha artır. İnsanlar dilənmək yerinə özlərinə uyğun iş tapsalar bu daha məqsədəuyğundur".

Şəhər sakini Turqay Musayev: "Elə insanlar var ki, dilənçiliyə peşə kimi yanaşırlar və həqiqətən ehtiyac olmadığı halda dilənir. Bu qəbul edilməzdir. Uşaqların dilənməsi isə insanlığın ölümünə bərabərdir. Aydırdı ki, kimlərsə onları buna məcbur edir. Həmin şəxslər tapılıb ən ağır şəkildə cəzalandırılmalıdır. Uşaqlar dilənməli yox yaşıdlarıyla oynamalıdır".

Şəhər sakini Ayten Məmmədova: "Bəli, demək olar ki, hər yerdə dilənçilər qarşıma çıxır. Bəziləri ehtiyacdandır, bəziləri isə artıq onlarda verdi. olduğu üçün dilənirlər. Yeni onlar dilənçilik etməyi adət ediblər. Onların sayı o qədər çoxdur ki, artıq ayırmaq olmur ki, bu adam həqiqətən dilənçidir ya yox. Ona görə də artıq mən heç birinə inanmıram və kömək etmirəm. Çünki dəfələrlə olub ki məsələn, o dəfə İnşaatçılar metrosu ərazisində bir qız uşağı idi əl çəkmədi deyə pul verdik. Daha sonra həmin dəqiqə telefon mağazasında işləyən oğlan gəldi və pulu qızdan götürdü. Elə olub ki, evə gəlib əsa vermişik. Sora arxasınca baxanda görmüşəm ki, əsanı əlində oyunaq kimi fırladır".

Ayşan Vəli

"Səfirlərin yaxınlarda Xankəndinə səfəri də istisna edilmir..."

Erməni saytlarının yazdığına görə, seçkilərdən sonra ilk xarici səfərini Moskvaya edən Nikol Paşinyan hələ ki, loru dildə desək, "özündə-sözündə" deyil. Yəni, belə görünür ki, Nikolun bu səfəri uğursuz olub. Məsələ bundadır ki, o hətta səfərlə bağlı indiyə qədər bir kəlmə də olsa, açıqlama verməyib. Ermənilər, böyük ehtimalla, Nikolun bu sükutunun səbəbini onun Moskvadan nikbin bir şey gətirməməsi ilə əlaqələndirirlər. Deməli, Nikol şuşa da, amma onun yerinə başqaları danışır. Məsələn, ötən gün Rusiya XİN-nin sözçüsü Maria Zaxarova minalanmış ərazilərin xəritələrinin Azərbaycana verilməyini bəyan edir.

...Erməni mətbuatı Tiqran Avinyanın artıq Nikolun müavini olmaq istəmədiyini yazır.

...Nikol Paşinyanın Arayik Arutyunyanla İrəvanda keçirilən görüşdə "artsaxın bayrağı" gözü dəymir...

...Artıq Xankəndinə getməyə səlahiyyəti və ixtiyarı olmayan erməni baş nazir bu işi müavininə "həvalə edir".

Dediymiz kimi, ermənilər Nikolun hələ də onlardan nəyi isə gizlətdiyindən şübhələnirlər. Amma, nəyi?

Məsələ bundadır ki, bu gün Dağlıq Qarabağın statusunun təyin edilməsinin vacibliyindən danışan ermənilər, Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh müqaviləsinin bağlanması ehtimalının da "status məsələsindən" asılı olduğunu bildirirlər. Bununla yanaşı, onlar 44 günlük müharibənin nəticələrindən sonra, Minsk qrupu həmsədrlərinin status probleminin həllini "artsax"ın müstəqilliyinin tanınmasında gördüklərini, bu barədə düşünməyi belə sadələşdirməklə sayırlar. Buna baxmayaraq, özlərinə təsəlli verməyə çalışan ermənilər hələ də Rusiya "sülhməramlılarının" onlar üçün nəse edəcəklərinə ümid bəsləyirlər.

Bundan əlavə, ermənilər Minsk qrupunun həmsədr ölkələri nümayəndələrinin Şuşanı ziyarət etməkdən "imtina etməsi faktı"nda özlərinə sərf edən nəse axtarmağa çalışırlar. Hətta bəzi ermənilər Minsk qrupuna daxil olan ölkələrin bu hərəkətini onların Ermənistanı göstərdikləri "böyük sayqı" kimi qələmə verirlər.

Amma demək lazımdır ki, bütün bunlar əbəddir. Niyə, çünki hər şeyi zaman həll edir...

Xatırladıq ki, bu arada erməni politoloq Suren Sarqsiyan Azərbaycanda akkreditə olunmuş səfirlərin Şuşaya səfəri ilə bağlı danışarkən, bunu həmin səfirlərin Azərbaycana olan həmrəyliyi kimi təqdim edərək, onların növbəti səfərinin Xankəndi olacağını da istisna etməyib. Bununla yanaşı, Suren Sarqsiyan erməni rəsmilərinə yer edəcək bir məsələyə də toxunub. Onun sözlərinə görə, ermənilərin 30 ilə yaxın işğalda saxlayıb "erməni torpaqları" kimi tanıtmışa çalışdıqları bu ərazilərə Ermənistanı akkreditə olunmuş səfirlərdən birini gətirə bildimi? Təbii ki, yox!

Bir daha xatırladaq ki, Bakının təşəbbüsü ilə Şuşa şəhərini ziyarət edən 46 dövlətin diplomatik nümayəndələri arasında Rusiya, ABŞ və Fransanın səfirləri olmayıblar. Amma əslində, bunu elə də böyük bir dərd kimi qəbul etmək doğru olmazdı. Çünki artıq dünyada özlərini cılızlıqları ilə tanıdan, varlığı ilə yoxluğu arasında elə də bir fərq olmayan bir millətin Minsk qrupuna daxil olan ölkə səfirlərinin qədim Azərbaycan şəhəri Şuşaya səfər etməmələrinə sevinmələri gülünc görünür. Ona görə ki, erməni politoloq Suren Sarqsiyanın da dediği kimi, ermənilərin 30 ildə edə bilmədiyini Azərbaycan qısa vaxtda etdi.

Məlum ölkə səfirlərinin də, yaxınlarda Azərbaycan tərəfindən planlaşdırılan növbəti səfərlərdəki iştirakı istisna edilmir.

Ağasəf Babayev

“Bir millət iki dövlət” Bəyannaməsi

Azərbaycan Respublikası Prezidenti, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin mahir sərkərdəlik və uzaqgörən siyasəti nəticəsində Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin ən şərəfli səhifələrindən olan İkinci Qarabağ müharibəsində Azərbaycan dövləti qalib olaraq xalqın 30 il çəkən torpaq həsrətinə son qoyulmuş, qədim tarixə malik dövlətimiz əzəli torpaqlarını işğaldan azad etmiş və tarixi ədalət bərpa olunmuşdur.

kəsb edir. Azərbaycan üçün çox önəmli bir tarixdə - Milli Qurtuluş Günündə, Qars müqaviləsindən yüz il sonra iki dost və qardaş ölkə arasında imzalanan müttəfiqlik münasibətlərinə dair Şuşa Bəyannaməsi Azərbaycan tarixində mühüm hadisə kimi iz qoymuşdur. Ölkə başçısı cənab İlham Əliyev qədim mədəniyyət mərkəzi Şuşa şəhərində imzalanmış Şuşa bəyannaməsini iki ölkə arasında müttəfiqlik müqaviləsi olmasını qeyd etməklə bu sənədin tarixi və siyasi əhəmiyyətini vurğulamışdır. Ölkə başçısı 44 günlük müharibə zamanı ilk günlərdən Türkiyə Azərbaycana ən böyük dəstək olan dövlət olduğunu və nəinki müharibə zamanı, habelə işğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə yenidənqurma işlərinin aparılmasında Türkiyənin Azərbaycana öz dəstəyini daim göstərməsini vurğulamışdır. Qarabağın çoxşaxəli iqtisadi potensialını nəzərə alaraq iki qardaş ölkə arasında işğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə yenidənqurma işlərinin aparılması ilə əlaqədar artıq bir sıra mühüm kontraktlar bağlanmışdır.

Şuşa bəyannaməsi müstəqillik, suverenlik, ərazi bütövlüyü, beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərin toxunulmazlığı, dövlətlərin daxili işlərinə qarışmamaq prinsiplərini rəhbər tutan, milli maraq və mənafelərini müdafiə və təmin etməyə yönəlməli müstəqil xarici siyasət həyata keçirən hər iki ölkə tərəfindən müttəfiqlik münasibətlərinin qurulmasının siyasi və hüquqi mexanizmlərini müəyyənləşdirmək baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı dünya bir daha şahidi oldu ki, müharibənin ilk günlərindən qardaş Türkiyə Azərbaycana siyasi-mənəvi dəstək oldu. Cənab Prezident İlham Əliyev Şuşa Bəyannaməsinin iki ölkə arasında mövcud olan münasibətləri ən yüksək zirvəyə qaldırmasını öz çıxışında vurğulamışdır. Strateji əhəmiyyət kəsb edən bütün əməkdaşlıq istiqamətlərini əhatə edən Bəyannamədə bir çox önəmli məsələlər öz əksini tapmışdır. Belə ki, Bəyannamədə beynəlxalq müstəvidə birgə

əməkdaşlıq, siyasi münasibətlər, iqtisadi-ticarət əlaqələri, mədəniyyət, təhsil, idman, gənclər siyasəti, enerji təhlükəsizliyi, Cənub Qaz Dəhlizinin Türkiyə, Azərbaycan və Avropa üçün önəmi göstərilir. Bəyannamədə müdafiə sahəsində əməkdaşlıq və qarşılıqlı hərbi yardım məsələləri öz əksini tapması çox mühüm tarixi nailiyyətdir. Türkiyə müdafiə sənayesi öz keyfiyyətini bir daha ortaya qoyaraq müharibə dövründə qardaş Azərbaycandan öz dəstəyini əsirgəməmişdir. Bu, bir daha göstərir ki, Azərbaycan və Türkiyə indiyə kimi bir yerdə olmuş və bundan sonra da hər zaman bir yerdə olacaqdır. Bundan sonra da bir-birimizin təhlükəsizliyini təmin edəcəyik.

Şuşa Bəyannaməsi Azərbaycan və Türkiyə dövlətləri arasında maddi-texniki, eləcə də müdafiə sənayesi sahəsində əməkdaşlığın gündən-günə genişlənməsinin əsas göstəricisidir. Azərbaycan və Türkiyə dövlətləri arasında əməkdaşlıq böyük bir tarixə malikdir. Qarabağda böyük iqtisadi layihələrin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Şuşa Bəyannaməsi göstərilən işlərin görülməsində ilkin hüquqi sənədlərdən biri oldu.

Günel Bayramova
Ağstafa rayon prokurorluğunun müstəntiqi vəzifəsi üzrə stajoru

Bakı və Tbilisi - qardaşlaşmış şəhərlər

Prezident İlham Əliyev:
“Ölkələrimiz də qardaş ölkələrdir, xalqlarımız da qardaş xalqlardır və təbii ki, paytaxtlar da qardaş paytaxtlar olmalıdır”

“Tarix boyu Cənubi Qafqazda həm Bakı, həm

Tbilisi həmişə öz gözəlliyi ilə fərqlənirdi və həm siyasi, həm iqtisadi, həm də mədəni mərkəz rolunu oynayırdılar”. Bu fikirləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 14-də Gürcüstanın paytaxtı Tbilisi şəhərinin meri Kaxa Kaladzeni qəbulu zamanı bildirib. Dövlət başçısı iyulun 13-də Tbilisi və Bakı şəhərlərinin tarixində əlamətdar hadisə baş verdiyini və qardaşlaşma haqqında saziş imzalandığını qeyd edərək bunun çox düzgün və təbii addım olduğunu bildirib: “Çünki ölkələrimiz də qardaş ölkələrdir, xalqlarımız da qardaş xalqlardır və təbii ki, paytaxtlar da qardaş paytaxtlar olmalıdır. Eyni zamanda, həm Bakı, həm də Tbilisi tarixi şəhərlərdir və hər iki şəhərdə bir çox tarixi memarlıq abidələri mövcuddur”.

Qeyd edək ki, Azərbaycan və Gürcüstan xalqları əsr boyu dostluq və mehriban qonşuluq şəraitində yaşamışlar. Ölkəmiz müstəqillik qazandıqdan sonra dövlətlərarası münasibətlər daha da genişlənməmiş siyasi, iqtisadi və humanitar əlaqələr yüksəlmişdir. Ölkələr arasında ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlıq uğurla davam edir. Gürcüstanla Azərbaycanı bu gün Bakı-Supsa, Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum və TRASEKA kimi global enerji, nəqliyyat-kommunikasiya layihələri birləşdirir. Nəqliyyat sahəsindəki əməkdaşlığa gəlincə tarixi əhəmiyyətə malik Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunu da qeyd etməliyik. Bununla paralel olaraq, GUAM, Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı və digər qurumlar daxilində əməkdaşlıq ikitərəfli strateji əlaqələri daha da möhkəmləndirib.

Ölkələr arasında ikitərəfli əməkdaşlıqdan söz açarkən turizm, kənd təsərrüfatı, informasiya-kommunikasiya texnologiyaları, elm, təhsil, mədəniyyət sahələrində də olan əlaqələri də qeyd etməliyik.

Bu gün ölkələr arasında mövcud əlaqələrlə yanaşı, qardaşlaşmış şəhərlər arasında münasibətlər də yüksələn xətlə inkişaf edir. Qeyd edək ki, Bakı və Tbilisi 1997-ci ildən tərəfdaş şəhərlərdir. Azərbaycan və Gürcüstanın sənaye şəhərləri olan Sumqayıt və Rustavi isə 1952-ci ildə qardaşlaşmışlar. Bundan başqa Kutaisi və Gəncə şəhərləri, eləcə də Naxçıvan ilə Batumi şəhərləri arasında qardaşlıq əlaqələri var. Tbilisi ilə dost və qardaş şəhər olan Bakı arasında əlaqələr keyfiyyətcə yeni mərhələyə yüksəlir. Bunun üçün müvafiq işlər görülür və iki dost və qardaş ölkənin paytaxt şəhərləri arasında qardaşlaşma haqqında imzalanmış saziş əhəmiyyətlidir. Dövlət başçısının qeyd etdiyi kimi, yeni imzalanmış sazişdən sonra iki şəhər arasındakı təmaslar daha da sıx olacaq və olmalıdır: “Yəqin ki, birgə fəaliyyət planı da hazırlanacaq. Mən istəyirəm ki, çoxlu qarşılıqlı səfərlər olsun, ictimaiyyət nümayəndələri, media nümayəndələri, tanınmış şəxslər müntəzəm olaraq qarşılıqlı səfərlər etsinlər. Həm Tbilisi, həm də Bakı dünyanın heç bir başqa şəhərinə oxşamırlar”.

Qeyd edək ki, Tbilisinin cənub-şərq hissəsində onun qədim mərkəzi olan dar küçəli “Köhnə şəhər” yerləşir. Bura orta əsr tikililərinin cizgilərini özündə saxlamış, oyma ağaclı eyvanlarla bəzədilmiş 2-3 mərtəbəli kərpic binaları, özünəməxsus yerli və klassik elementlərin birləşməsindən əmələ gəlmiş memarlıq formaları vardır. “Köhnə şəhər”də Narikala məbədinin qalıqları, daş Ançixxatı kilsəsi, Metexi kilsəsi, Sioni kilsəsi, Şah Rostomun hamamı və s. Tarixi abidələri yerləşir.

XIX əsrdən başlayaraq isə “Yeni şəhər” adlanan son klassisizm üslubunda olan bina və küçələrin düzbucaqlı şəbəkəsi genişlənməyə başladı. Bu gün şəhərdə köhnə magistral və meydanlar abadlaşdırılmış, rekonstruksiya edilmiş, yeniləri tikilərək istifadəyə verilmişdir. Bundan başqa körpülər və sahil-kənarı ictimai istirahət mərkəzləri salınmışdır. Azərbaycan Prezidenti Tbilisinin mərinə şəhərin tarixi simasını qorumaq istiqamətində çox böyük addımlar atıldığını bildirib: “Tbilisi şəhərinin tarixi hissəsi, hesab edirəm ki, dünya üçün çox əhəmiyyətlidir. Çünki bu, unikal memarlıq əsəridir. Əlbəttə, hər bir böyük şəhər kimi, Tbilisi də inkişaf etməlidir və bilirəm ki, sizin rəhbərliyiniz altında bu inkişaf da çox düşünlü şəkildə aparılır. Biz sizin fəaliyyətinizi çox yüksək qiymətləndiririk. Siz Gürcüstan-Azərbaycan əlaqələrinin inkişafında da böyük səylər göstərsiniz, Azərbaycanın dostusunuz”.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Elektrikli velosiped sürənlər - CƏZALAR TƏTBİQ EDİLİR?

“Bəzi tanınmış velosiped firmaları elektrikli velosiped istehsal edirlər və ölkəmizdə də bu velosipedlərin satışı mövcuddur. Düzdür sadə velosipedlərə nəzərən elektrikli velosipedlərin qiyməti biraz yüksəkdir”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Azərbaycan Velosiped İdmanı Federasiyasının mətbuat katibi Pərviz Musayev deyib.

Onun sözlərinə görə, son zamanlarda isə adi velosipedlərə elektrik motorlarının quraşdırılması hallarının şahidi olmuşuq: “Bu kursdar üsulu ilə edilən bir yığımdır və vətəndaşlarımız üçün çox təhlükəlidir. Bütün kabellər, şunur-lar hamısı çöldən gedir və naqillər gizlədilmir. Yeni bu hal çox təhlükəli bir haldır. Mən yenə bildirmək istəyirəm elektrik motoru ilə olan velosipedlərin istehsalı var amma biz o velosipedlərə baxarsaq görürük ki, o elektrik naqillərinin hamısı velosipedin hissələrindən olan ramanın içərisindədir. Digər bir səbəbdən də vətəndaşlar üçün təhlükəli məqamlardan birində bildiyiniz kimi, velosiped yollarının az olması və elektrikli velosipedlərdə sürətli olmasını nəzərə alsaq, yol qəza şəraitləri yaranı bilər. Bunun üçündə müəyyən sürət limiti qoyulmalı və Bakı şəhər Dövlət Yol Polis idarələri nəzarət etməlidirlər”.

Ziya Hikmətoğlu

Müstəqil Azərbaycan sosial-iqtisadi inkişafının elə həlledici mərhələsindədir ki, respublikanın milli iqtisadi inkişaf modelinin nəzəri-praktik əsaslandırılması baxımından aqrar sektorda həyata keçirilmiş islahatlara nəzər salmaq, bu sahədə qarşıda duran vəzifələri müəyyənəlmək son dərəcə zəruridir. Bu zərurəti şərtləndirən həm də odur ki, Azərbaycan qeyri-neft sektorunun prioritetliyinə əsaslanan inkişaf yolu seçməklə yanaşı, tarixən aqrar-sənaye respublikası kimi tanınmış və ixtisaslaşmışdır.

Ulu öndər Heydər Əliyevin xalqın təkidli istəyi ilə 1993-cü ilin iyununda hakimiyyətə gəlişindən sonra bir çox sahələr kimi kənd təsərrüfatında da 90-cı illərin əvvəllərindən özünü kəskin büruzə verən tənzimləyici meyilləri dayandırılmış, səmərəli islahatların təməli qoyulmuşdur. Hər bir vətəndaşın mənafeyi əsas tutulmaqla gerçəkləşdirilən aqrar islahatlar ölkə iqtisadiyyatında bazar münasibətlərinin qurulmasına, torpaq və əmlakın səmərəli istifadə edilməsinə, aqrar bölmənin sahə strukturunun təkmilləşdirilməsinə, sahibkarlığın formalaşmasına və inkişafına yönəlmişdir.

Və bu gün bu kursu keyfiyyətə yeni mərhələdə uğurla davam etdirən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çevik və işlək mexanizmlər əsasında gerçəkləşdirdiyi islahatlar nəticəsində respublikada aqrar-sənaye kompleksini inkişaf etdirmək, ərzaq təminatını yaxşılaşdırmaq üçün, ilk növbədə, qanunvericilik bazası möhkəmləndirilmiş, fermerlərə yanacaq, motor yağının və gübrənin alınmasına çekilən xərclərin 50 faizinin dövlət tərəfindən ödənilməsi, taxıl əkinlərinə görə subsidiyaların verilməsi təmin edilmiş, texniki təminatın yaxşılaşdırılması üçün "Aqrolizinq" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti yaradılmış, istehsalçılara lizinq yolu ilə güzəştli şərtlər əsasında texnikanın və gübrələrin verilməsinə başlanılmışdır. Bütün bunların nəticəsidir ki, indi kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalında özəl bölmənin xüsusi çəkisi 99,7 faizə çatmışdır. Elə iyulun 15-də Prezident İlham Əliyev "Aqrar sahədə istehsalın və emal sənayesinin inkişafına dair bir sıra tədbirlər haqqında" imzaladığı Fərmanı dövlətin aqrar sahəyə göstərdiyi diqqət və qayğısının göstəricisidir.

Dövlət başçımızın imzaladığı Fərmanda deyilir: "Ötən dövrdə Azərbaycanda kənd təsərrüfatı sürətlə inkişaf edərək, qeyri-neft iqtisadiyyatının mühüm sahələrindən birinə çevrilmişdir. Aqrar sektorda

həyata keçirilən islahatlar və yeni çağırışlara uyğun strateji hədəflərin müəyyənəlməsi kənd təsərrüfatının davamlı inkişafına əhəmiyyətli təsir göstərmişdir. Bu çərçivədə elektronlaşmanın tətbiqi, dövlət xidmətlərinin optimallaşdırılması, eləcə də səmərəli idarəetmə sisteminin qurulması aqrar sahədə keyfiyyət dəyişikliyinə şərtləndirmiş və emal sənayesinin güclənməsi üçün əlverişli imkanlar yaratmışdır. Ölkədə aqrar emal sənayesinin dayanıqlı inkişafı qeyri-neft sektorunun ixrac potensialının möhkəmləndirilməsi və ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunması baxımından vacibdir. Bunu nəzərə alaraq, kənd təsərrüfatının yüksəlişinə dəstək mexanizmi məqsədyönlü şəkildə davamlı olaraq təkmilləşdirilməlidir".

Həmçinin, Fərmanda qeyd olunur ki, rəqabətə davamlı kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı sənayesinin genişləndirilməsi və istehsalın dəyər zəncirinin həlqələri üzrə artırılması məqsədilə istehsalçıların müvafiq resurslara, o cümlədən əlverişli maliyyə resurslarına asan çıxışının təmin edilməsi, bazar infrastrukturunun və aqrar biznes mühitinin daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində işlərin sürətləndirilməsi məqsədi ilə bu Fərman qəbul olunub.

Aqrar sahənin inkişafı dövlət siyasətinin prioritetidir

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən strateji kurs özündə Azərbaycan xalqının və dövlətinin mənafeyinə cavab verən ən ali prinsipləri və normaları əks etdirir. Dövlətimizin başçısının dəfələrlə vurğuladığı kimi, Azərbaycanda hər bir sahə üzrə düşünülmüş program var: iqtisadi inkişaf, sosial məsələlərin həlli, ekoloji program, neft-qaz sektorunun inkişafı, regional inkişaf proqramı, səhiyyə proqramı, təhsil proqramı. Bunlar sadəcə olaraq, bir niyyət sənədi, şüar toplusu deyil, düşünülmüş, konkret tədbirlər planıdır. Güclü iqtisadiyyat tezisini əməli fəaliyyətində gerçəkləşdirən dövlətimizin başçısının düşünülmüş uzaqgörən siyasəti hər bir sahədə böyük uğurların əldə olunması ilə səciyyələnir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin diqqət və qayğısı sayəsində ölkəmizdə qeyri-neft sektorunun inkişafının ən mühüm sahələrindən olan kənd təsərrüfatının potensialının tam reallaşdırılması istiqamətində genişmiqyaslı tədbirlər davam etdirilir, dövlətin iqtisadi təhlükəsizliyinin əsas komponentlərindən olan ərzaq təhlükəsizliyi ölkəmizdə uğurla həll olunur. Azərbaycanda aqrar sahənin müasir tələblər səviyyəsində formalaşması və inkişafı, kənd təsərrüfatı ilə

İnkişafın Azərbaycan modeli: aqrar sahənin inkişafına dövlət qayğısı

Prezident İlham Əliyevin aqrar sahənin inkişafı ilə bağlı FƏRMANI reallığın göstəricisidir

məşğul olan sahibkar, fermer və əməkçilərin lazımı texnika ilə təchizatında mühüm işlər görülür. Həyata keçirilən bütün layihələr Azərbaycanda ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi baxımından mü-

inkişaf etdirilməsi ilə bağlı işlərə artıq başlanılıb. Belə ki, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin məlumatına əsasən, bu il nazirlik əsas diqqətini və fəaliyyətini yerlərdə fermerlərə məsləhət və informasiya xidmə-

Təkcə Qarabağ ərazisində 250 min hektardan çox məhsuldar torpaqların olmasına baxmayaraq, bu ərazilərin cəmi 7 faizində istifadə edilib. Belə ki, çayların əsasən şimal hissədə yerləşməsi, əkin sahələrinin isə cənubda olması və həmin ərazilərdə yeraltı suların daha dərinə yerləşməsi, işğaldan əvvəl mövcud olan irriqasiya sisteminin məhv edilməsi bu ərazilərin istifadəsiz olaraq qalması ilə nəticələnib. Əkin sahələrində məhsuldarlıq aşağı səviyyədə olub və hər hektardan cəmi 10-12 sentner taxıl götürülüb. Halbuki bu rəqəm işğaldan əvvəl 21-25 sentner idi. Azərbaycanda işğaldan azad olunan torpaqlarda üzümçülük, tütünçülük, pambıqçılıq, baramaçılıq, meyvə-tərəvəz, bostançılıq və heyvandar-

hüm əhəmiyyət daşıyır. Kənd təsərrüfatının inkişafı, eyni zamanda, bu sahədə çalışanlara və fermerlərə göstərilən dövlət qayğısı ilə şərtlənir. Kənd təsərrüfatının ənənəvi sahələrinin sürətli inkişafı, aqrar sahədə ixrac potensialının artırılması məqsədi ilə müasir aqroparklar və iri fermer təsərrüfatlarının təşkili, emal müəssisələrinin xammal təminatının yaxşılaşdırılması və emal sənayesinin genişlənməsi istiqamətində ciddi addımlar atılır. Qoyulan investisiyalar, aparılan islahatlar, verilən subsidiyalar, kənd təsərrüfatına elmi yanaşma öz nəticəsini verməkdədir.

İşğaldan azad edilmiş torpaqlarda kənd təsərrüfatının inkişafı

Məlum olduğu kimi, Ermənistanın təcavüzü nəticəsində min hektarla əkinə yararlı torpaq sahələri yararsız hala düşmüşdür. Torpaqların uzun müddət əkilməməsi, becərilməsi onun korlanmasına səbəb olmuşdur ki, bu da gələcəkdə həmin torpaqlardan yüksək məhsul əldə etməyə zəmanət vermir. İşğal nəticəsində hidrotexniki qurğuların, kollektor-drenaj şəbəkələrinin, kanalların, su hövzələrinin dağıdılması küllü miqdarda vəsaitlə ölçülür və əgər torpaqlarımız işğal altında olmasaydı bu gün aqrar sahə daha sürətlə inkişaf etdirilirdi və iqtisadiyyatımızın ən qabaqcıl sahəsinə çevrilə bilərdi. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin məlumatına görə, işğal altında olan kənd təsərrüfatına yararlı 600 min hektara yaxın torpaq sahəsinin, 231,056 əkin, 352 min hektara yaxın örüş - otlaq və biçənək sahəsinin illər boyu istifadə edilməməsi əkilib-becərilməməsi, korlanması qəbul edilməzdir və inkar olunmazdır ki, həmin sahələrdən min tonlarla taxıl, pambıq, kartof, üzüm, tütün, tərəvəz götürmək mümkün idi. Təəssüflər olsun ki, erməni təcavüzkarlarının işğalı nəticəsində əhalimiz öz torpaqlarını əkilib-becərməkdən məhrum olmuş və bu dövrlərdə yüz min tonlarla kənd təsərrüfatı məhsulu itirilmişdir.

Qeyd edək ki, işğaldan azad olunmuş torpaqlarda bütün sahələr üzrə planlı şəkildə bərpa-quruculuq işləri ilə yanaşı, kənd təsərrüfatının

tinin gücləndirilməsinə, xidmətlərin daha əlçatan edilməsinə, innovativ üsulların tətbiqinə və əlbəttə, ən ümdə vəzifələrdən biri kimi işğaldan azad olunan ərazilərdə əkinlərin bərpasına yönəldəcək. Mütəxəssislərin hesablamalarına görə, işğal kənd təsərrüfatına 20 milyard manata yaxın ziyan vurmuş, aqrar sahənin inkişafını xeyli dərəcədə ləngitmişdir. Ancaq bütün bunlara baxmayaraq, 2003-cü ildən 2020-ci ilə kimi Azərbaycan iqtisadiyyatı 3,4 dəfə, kənd təsərrüfatı isə 2 dəfə artmışdır. 2019-cu ildə əvvəlki ilə müqayisədə 7,2 faiz artım əldə edilmişdir ki, bu da aqrar sahədə ildən - ilə inkişafın göstəricisidir. İşlahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin (İİTKM) açıqladığı məlumata görə, rayonlarımızın işğal olunması nəticəsində 280 min hektar meşə, 1 milyon hektara yaxın məhsuldar torpaqlar, o cümlədən 127 min 700 hektar suvarılan torpaq, 34 min 600 hektar üzüm və meyvə bağları sahəsi, 1200 kilometr irriqasiya sistemi işğalçıların əlinə keçib, işğal edilən ərazilərdən kənarda yerləşən 5 rayonda 120 min hektar əkinə yararlı torpaq sahəsi suvarılmamış qalıb və praktiki olaraq təsərrüfat dövrüyyəsindən çıxarılıb. İşğalçıların tərəfindən 220 min baş iribuynuzlu mal-qara aparılıb.

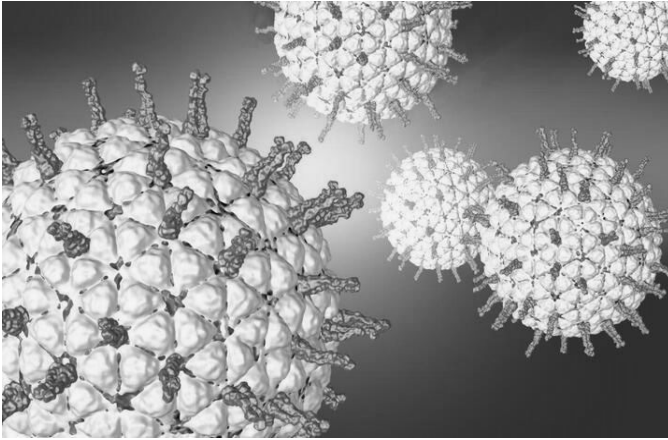
Mərkəzin icraçı direktoru Vüsal Qasımlı bildirir ki, işğal olunmuş ərazilər işğaldan əvvəl Azərbaycanda istehsal edilən kənd təsərrüfatı məhsullarının 35-40 faizə qədərini təmin edirdi: "İndi isə Ermənistanın işğal nəzarəti altında saxlamasına baxmayaraq, bu zona Ermənistan üçün səmərəsiz olub.

lığın inkişafı üçün böyük potensiala sahibdir. Eyni zamanda, burada emal və ərzaq sənayesinin inkişafı potensialı var".

V.Qasımlının sözlərinə görə, Azərbaycan ərazilərinin işğaldan azad edilməsi həm də ölkəmizdə ərzaq təhlükəsizliyinin təmininə ciddi töhfə verəcək: "Xüsusən də heyvandarlıq məhsulları ilə özünü-təminat səviyyəsi yaxşılaşacaq. Hazırda ölkəmizdə özünü-təminat səviyyəsi ət və ət məhsulları üzrə 82,5 faiz, süd və süd məhsulları üzrə 86,2 faizdir. Proqnozumuza görə, işğaldan azad edilən ərazilərdə təsərrüfat fəaliyyəti bərpa edildikdən sonra bu məhsullarla özümüzü təmin edə biləcəyik. Həmçinin Azərbaycanda dənli (çeltik daxil edilmir) bitkilər üzrə özünü təmin etmə səviyyəsi 70 faizə çatır. Torpaqlarımızın işğaldan azad olunması bizə imkan verəcək ki, bu sahədə də vəziyyəti yaxşılaşdıraraq".

Göründüyü kimi, işğaldan azad olunan ərazilərin kənd təsərrüfatının inkişafı baxımından potensialı çox genişdir. Bu potensialdan səmərəli istifadəyə nail olunması üçün müvafiq stukturların inidən işə başlaması vacibdir. Bir sözlə, Prezident İlham Əliyevin kənd təsərrüfatının inkişafı ilə bağlı verdiyi sərəncamlar və görülmə işlər əldə olunan nailiyyətləri sübut edir. Və bütün bunlar, onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycan yaxın gələcəkdə, digər sahələrdə olduğu kimi, kənd təsərrüfatı sektorunda da regionun, eləcə də, Avropanın lider dövlətinə çevriləcək.

RƏFİQƏ KAMALQIZI

“Delta” ştammi hansı yaş qrupuna daha çox təsir edir?

Dünya təxminən iki ildir ki, koronavirusla mübarizə aparır və ümumi gündəm mövzusu olmağa davam edir. Covid-19 pandemiyasına 200 milyona yaxın insan yoluxub və virusdan ölənlərin sayı 4 milyonu ötüb. Qlobal hala gələn virusun qarşısını almaq və müalicəsini tapmaq üçün çoxsaylı araşdırmalar aparılır. Nəticədə bir çox ölkə və şirkət tərəfindən peyvənd hazırlanmışdır.

Lakin son zamanlar koronavirus variantları ilə gündəmdədir. İlk dəfə Hindistanda görülen və “Delta” adlanan koronavirus növü bütün dünyaya yayılmağa və xəstəlik sayını artırmağa davam edir. Yoluxmanın azalmasına görə, pandemiya tədbir-

rini sadələşdirən bir çox ölkə məhdudiyyətləri bərpa etməyə qərar verib. Çünki, bu variant orijinal virusdan daha çox yoluxucudur. “Delta” variantı üzərində sayısız hesabsız təcrübələr aparılır. İngiltərədə aparılan araşdırmalar nəticəsində “Delta”

variantının ən çox təsir etdiyi yaş qrupu məlum olub. Araşdırma 100 min yoluxmanı tədqiq ediblər və sözügedən variantdan ən çox təsirlənən yaş qrupu aşkar olunub. “Delta” ştammi diaqnozu qoyulan xəstələrin böyük əksəriyyəti 50 yaş və altındadır. Tədqiqatçılar “Delta”nın hər yaş qrupundan olan insana yoluxa biləcəyini qeyd ediblər.

“Delta”nın əlamətləri nədir, digər ştammlardan fərqi var?

Koronavirus virusunu araşdıran elm adamları yeni simptomları açıqlayıblar. Bəzi simptomlar siyahıdan çıxarılıb, “Delta” variantın-

dan sonra bəziləri də əlavə edilib. İngiltərədəki qabaqcıl təhsil müəssisələrindən biri olan London Kral kollecinin alimləri, xəstəliyin “indi fərqli davrandığını” vurğulayıblar. Alimlər, may ayının əvvəlindən sürətlə yayılan Hindistan variantının simptomların dəyişməsinin səbəbi ola biləcəyinə inanırlar. Araşdırmaya görə, “Delta” variantında daha az insan dad duyğusunu itirir və indi yoluxmuş gənclərdə daha soyuq simptomlar göstərilir. Məlumatlara görə, qoxu itkisi olaraq da bilinən “Anosmia” artıq ən çox görülen 10 simptom arasında deyil.

İngilis professor Tim Spektor bildirib ki, soyuq dəymə olduğunu düşünən insanların virusun mümkün

yayılmasının qarşısını almaq üçün müayinədən keçmələri lazımdır: “İnsanların bunun mövsümü bir soyuq olduğunu düşünürlər. Ancaq bu səhvdir və bu səbəbdən bir çox insanın fərqi nə varmadan virusu yayırlar. May ayının əvvəllərindən bəri ən vacib simptomlara baxırıq və bunlar əvvəlki kimi özünü biruzə verən simptomlar deyil. Baş ağrısı birincidir, ardından boğaz ağrısı, burun axıntısı və hərəkətlə özünü göstərir. Bütün bunlar köhnə klassik əlamətlər deyil”.

Araşdırmalar aparılmalı və simptomlar siyahısına əlavələr edilməlidir. “Delta” variantı gənc xəstələrdə sanki daha şiddətli bir soyuq dəymə kimi hiss edilir. ÜST-ün Azərbaycandakı nümayəndəsi Hande Harman-

cı: “Koronavirusun “Delta” ştammi daha yoluxucudur. Görüləcək tədbirlər sırasında çox böyük fərq yoxdur. İlk olaraq peyvənd vurdurmaq, ikincisi, gigiyenik qaydalara əməl etmək lazımdır”.

Baş ağrısı və öskürək ən çox özünü göstərən əlamətlərdir. Virusla qarşı müsbət müayinə keçirən insanların təxminən 53%-də heç bir simptom görülmədiyi ortaya çıxıb. “Zoe Covid Symptom Study” araşdırma mərkəzi “Delta” variantına yoluxan şəxslərdə əsasən 4 əsas simptomu müəyyən edib. Mərkəzin verdiyi açıqlamada baş ağrısı, burun axıntısı, asqırma və boğaz ağrısı şikayətlərinin olduğu vurğulanıb.

Qönçə Quliyeva

Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi dövründə mühüm təşəbbüsləri və nəticələri

2021-ci ildə Qoşulmama Hərəkatının 60 illiyi qeyd olunur. Qoşulmama Hərəkatının təməlinə sülh, multikulturalizm və qlobal həmrəyliyin möhkəmləndirilməsi dayandığından, mürəkkəb qlobal çətinliklər Hərəkatın əhəmiyyətinin daha da artırır. 13-14 iyul 2021-ci il tarixlərində Azərbaycan Respublikasının sədrliyi ilə Qoşulmama Hərəkatının (QH) “Qoşulmama Hərəkatı qlobal çağırışlara qarşı mübarizədə çoxtərəfli səylərin mərkəzində” mövzusunda, virtual formatda aralıq dövr Nazirlər Konfransı keçirib.

Konfransın keçirilməsində əsas məqsəd Hərəkatın Bakı Zirvə Görüşündən ötən müddət ərzində Hərəkat üzvlərinin birgə səyləri ilə qlobal çağırışlara qarşı mübarizədə əldə olunmuş irəliləyişləri və bu istiqamətdə atılacaq növbəti addımları müzakirə etməkdən ibarət olub. 33 ölkənin xarici işlər naziri səviyyəsində təmsil olunduğu Konfransda Qoşulmama Hərəkatına üzv və müşahidəçi ölkələrin yüksək vəzifəli nümayəndələri iştirak edib. Konfransın əvvəlində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Qoşulmama Hərəkatının sədri cənab İlham Əliyevin tədbir iştirakçılarına video-müraciəti səsləndirilib.

Video-müraciətdə dövlət başçısı Azərbaycanın Qoşulmama Hərə-

katına sədrliyi çərçivəsində həyata keçirilmiş uğurlu təşəbbüslər barədə məlumat verərək, Azərbaycan Respublikasının QH-yə sədrliyi çərçivəsində Hərəkatın beynəlxalq nüfuzunun və təsirinin gücləndirilməsi istiqamətində səylərin davam etdiriləcəyini bildirib. Ölkə başçısı Azərbaycan ərazilərinin Ermənistan işğalından azad edilməsi ilə yekunlaşan 44 günlük Vətən müharibəsi və onun nəticələri barədə QH üzv dövlətlərinə məlumat verərək Azərbaycanın əldə etdiyi qələbənin beynəlxalq hüquq, ədalət və Qoşulmama Hərəkatının fundamental dəyərlərinin zəfəri olduğunu vurğulayıb. Ermənistan tərəfindən 30 ilə yaxın davam edən işğal dövründə Azərbaycan ərazilərində törədilmiş vəhşiliklər barədə məlumat verən dövlət başçısı, işğal illərində, eləcə də Vətən müharibəsi dövründə ölkəmizin ərazi bütövlüyü, suverenliyi və sərhədlərinin toxunulmazlığına nümayiş etdirdikləri davamlı dəstəyə görə QH üzv dövlətlərinə minnətdarlıq ifadə edib.

Ötən müddət ərzində Azərbaycan beynəlxalq müstəvidə Qoşulmama Hərəkatı ölkələrin maraqlarının müdafiəsi, ədalət və beynəlxalq hüququn qorunması naminə əməli addımlar atıb. Qoşulmama Hərəkatının sədri qismində Azərbaycan pandemiyaya qarşı qlobal səylərin səfərbər edilməsi üçün bir

Rauf Əliyev, Milli Məclisin deputatı

sıra beynəlxalq təşəbbüslərlə çıxış edib. Hərəkata üzv ölkələrin əsas humanitar və tibbi ehtiyaclarını əhatə edən məlumat bazası yaradılmışdır. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı pandemiya ilə mübarizədə Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələrin mövcud ehtiyaclarının müəyyənləşdirilməsi üçün həmin məlumat bazasını istinad mənbəyi kimi istifadə edir. Sədrliyi dövründə Azərbaycan digər beynəlxalq təşkilatlarla körpülərin yaradılması-məvəffəq olub. İlk dəfə olaraq Avropa İttifaqının rəhbərləri Qoşulmama Hərəkatının BMT Baş Assambleyasının Xüsusi Sesiyaşının keçirilməsi təşəbbüsünü dəstəkləyib. Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatı çərçivəsində həmrəyliyin artırılması, beynəlxalq arenada Hərəkatın mövqeyinin və nüfuzunun gücləndirilməsi sahəsində birgə səylər göstərmiş və bu səylər bundan sonra da davam edəcək.

"Makron öz quyusunu qazır"

"Fransa həm müharibə zamanı, həm də müharibənin bitməsindən sonra ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr kimi açıq şəkildə ermənipərəst mövqe sərgiləyərək mandatına tamamilə zidd fəaliyyət və yanlış siyasət həyata keçirir. Əslində isə Fransanın daxilində nəzər yetirdiyimiz zaman orada yaşanan hadisələr göstərir ki, ədalət prinsipi heç öz ölkəsinin vətəndaşlarına da tətbiq olunmur". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında politoloq Şəbnəm Həsənova deyib.

Politoloq bu məqamı təsadüfən vurğuladığını deyib: “Çünki Paris şəhərində polis zorakılığına və irqçiliyə qarşı keçirən etiraz aksiyasının iştirakçıları Makronun siyasətindən, ədalətsizliyindən, beşərək “Ədalət yoxdur!” - şüarlarını səsləndirirlər:

“Makronun konyuktur maraqlara xidmət edən, islamofob siyasətinin nəticəsi onun hakimiyyətinin reytinginin çox aşağı düşməsinə də gətirib çıxarıb. Belə ki, prezidentliyi dövründə Paşinyan kimi yalnız populist vədlərlə yadda qalan Makronun nüfuzunun yerlərdə süründüyü son regional seçkilərdə aydın şəkildə üzə çıxıb. Regional seçkilərin mənfəi geridönüşünü gören Makron Ermənistanə növbəti dəfə səfərini reallaşdırmaqla erməni diasporunun dəstəyini qazanmağa çalışır”.

Ş.Həsənova vurğulayıb ki, Makron erməni maraqlarına xidmət etməkdən nə düzgün daxili, nə də xarici siyasət yürüdə bilmir: “Makronun idarəçiliyi dövründə polis zorakılığına qarşı baş qaldıran etirazların çoxalması onun daxilə səriştəsiz idarəçiliyinin göstəricisidir, açıq-aşkar ermənipərəst mövqeyi xarici siyasətinin tamamilə yanlış konturlar üzərində qurulduğunun, Fransanın ATƏT-in həmsədr ölkəsi kimi ermənipərəst siyasət yürütməklə mandatına zidd hərəkatının, Fransanın bir dövlət kimi beynəlxalq aləmdə nüfuzunun düşməsinin və nəticə etibarilə Makronun, necə deyirlər elə öz əli ilə öz quyusunu qazması deməkdir”.

Aysel Məmmədova

Qarabağ məsələsində barışmaq bilməyən ermənilər, həll olunmuş məsələyə yenidən diqqət çəkmək üçün, əllərindən gələni edirlər. İstər daxili, istərsə də xarici siyasətdə bu cür addımları müşahidə edirik. Öz xahişi ilə imzalanan müqavilənin şərtlərinə məhəl qoymayan Ermənistan getdikcə "Dəmir yumruq"u daha da yaxınlaşır. Prezidentimiz cənab İlham Əliyev isə öz çıxışlarında, bu təxribatçı addımlara, danışıklara layiqli cavablar verir.

Ali Baş Komandan öz çıxışlarının birində belə deyib "Mən bir neçə dəfə demişəm ki, biz Ermənistanla sülh müqaviləsini imzalamağa hazırıq. Yeni bu işlərin başlanmasına hazırıq. Ancaq Ermənistan tərəfindən buna reaksiya yoxdur, rəsmi reaksiya yoxdur. Qeyri-rəsmi kanallarla bizə çatan məlumat budur ki, Ermənistan buna hazır deyil. Hesab edirəm, bu, çox böyük bir səhv olacaq. Necə ki, müharibə ərəfəsində və müharibə zamanı Ermənistan tərəfi böyük səhvlər buraxıb, hərbi cinayətlər törədib. Bu, növbəti böyük səhv ola bilər". Beləliklə Ermənistan tərəfini kifayət qədər aydın faktlarla izah edən Prezidentimiz onlara artıq başqa yol qoymur.

"Onu da bildirməliyəm ki, delimitasiya işləri ilə bağlı indi beynəlxalq təşkilatlar da müsbət reaksiya verirlər. Əgər Ermənistan bunu etmək istəmirsə, özü bilər, ancaq yaxşı fikirləşsinlər, sonra gec ola bilər. Necə ki, vaxtilə əgər öz xoşları ilə bizim torpaqlarımızdan çıxsaydılar, bu qədər rəzil duruma düşməzdilər. Bizim bu təklifimiz qalib ölkənin təklifidir, güclü tərəfin təklifidir, müzəffər xalqın təklifidir. Əgər buna Ermənistanda mənfi reaksiya varsa, bunu da özləri bilərlər. Amma yenə də deyirəm, yenə peşman olacaqlar". Bu nitqdə isə açıq-aşkar şəkildə onların cəzalandırılacağını vurğulayır.

Ermənistan tərəfindən əlavə Fransa, Rusiya, Minsk qrupu kimi qüvvələr də ara-sıra öz qeyri-qanuni və ziddiyyətli əməllərini göstərirlər. Məsələn sülhməramlıların diqqətsizliyi nəticəsində Şuşanın atəşə tutulması, digər tərəfdən bu hadisəyə rusların sadəcə tərəflər arasında atışma deməsi qıcıq yarada-caq amillərdir. Bütün bunları az bil-

lərek, öz rəsmi məlumatlarında "Martuni", "Stepanakert" yer adlarını istifadə etmələri daha da dözülməzdir. Görünür rusların SSRİ həvələrində yaşaması Putinin yeni SSRİ planından irəli gəlir. Qonşu ölkələrlə birlikdə Azərbaycanı da tez-tez öz nüfuz dairəsi olaraq adlandırmaları da buna dələlət edir.

Fransa da öz növbəsində siyasi sabitlik əleyhinə hər şey edir. Çünki onlar da yaxşı anlayır ki, istilaçıları və müstəmləkəçiləri yalnızca sa-

bitlik olmayan yerlərdə hökmranlıq edə bilər. Elə buna görə də Ermənistan tərəfini bəsləməkdən çəkinməyən fransızlar tez-tez Qarabağ məsələsinin həll olunması barədə bəyanatlar verir, erməniləri yenidən qızışdırırlar. Onlar bu siyasəti lap əvvəldən yürüdüb. Məsələn Emmanuel Makron seçiqabağı kampaniyasında verdiyi vədlərdən birini yerinə yetirərək, 24 aprel tarixini "erməni soyqırımını anma günü" elan edib. Heç təəccüblü deyil ki, Makron bu qərarı Erməni Təşkilatları Əlaqələndirmə Şurasının (CCAF) rəsmi naharından sonra vermişdir. Emmanuel Makronun İrəvana ikinci səfəri isə erməniləri daha da ruhlandıracaqdır. Revansist, terrorist qüvvələr artıq daha da aktivləşəcəkdir. Belə olan halda Azərbaycan ordusu da ikinci "Dəmir yumruq"u atmağa hazır olmalıdır.

Bu dövlətlərin təzyiqlərindən başqa öz gərəsizliyi dünyaya sübut etmiş Minsk qrupu da öz əlində nələrsə etməyə çalışır. Məsələn bir vaxtlar səfirlərinin istirahət yeri olan Şuşaya indi səfir göndərmir. Ermənilərə boş və əsassız "status" vədləri verir. Minsk qrupu anlamır ki, necə ki, Qarabağı ancaq Azərbaycan aldı, "status"u da ancaq Azərbaycan verə bilərdi. Ermənilər isə yaxşı bilirlər ki, vaxtı ilə onlara bu təklif edilmişdi.

Prezident cənab İlham Əliyev bu siyasətə fəndlərə də lazımi cavabları verərək "Əgər kimsə, mən oradan-buradan eşidirəm, yenə də başlayıb ki, məsələ öz həllini tapmalıdır, bu münaqişə həll olunmayıb. Çox yanlış və təhlükəli yoldadırlar. Əgər həll olunmayıbsa, onda qoy bizə izahat versinlər, necə həll olunmalıdır. Biz hesab edirik ki, bu, həll olunub, artıq müharibə dövrü arxada qalıb. Amma buna baxmayaraq, biz müharibəyə hər an hazırıq və hazır olmalıyıq" fikirlərini səsləndirib.

Ölkə başçısı bir daha bütün məsələlərə aydınlıq gətirərək, sərhəddə heç bir "status-kvo", "təmas xətti" yoxdur. Əlavə olaraq bildirib ki, bir ovuc terrorist, quldur heç vaxt Azərbaycan ordusuna qarşı tərəf ola bilməz. Təmas xətti yalnız SSRİ zamanında təşkil olunmuş, Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədləri arasındadır. SSRİ sözünün burada işlənməsinin isə xüsusi önəmi var. Bu o deməkdir ki, SSRİ anlayışı yalnız sərhəd müzakirələri mövzusunda ortaya çıxa bilər. Belə ki, yaranması planlanan yeni SSRİ modeli tamamilə xülyadır.

Zərdüşt Quluzadə

"Ermənistan həmişə çalışır ki, regionda xaos olsun"

"Ermənistan tərəfinin bu cür təxribatları son vaxtlar istər sərhəd bölgəsində, istər Naxçıvan bölgəsində artıb. Artıq münaqişənin həll olunub orada rus sülhməramlılarının yerləşdiyi ərazidə belə təxribatlara əl atması regionda yenidən hərbi əməliyyatların qızışması ehtimalını yüksəldir". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında politoloq Sahil İskəndərov deyib.

Onun sözlərinə görə, istənilən halda hazırda Cənubi Qafqazda yaradılmış geosiyasi realitiğin arxitektoru olan Azərbaycan, Türkiyə və Rusiya rəhbərliklərinin siyasi iradəsi nəticəsində buna yol verilməyəcək: "Ona görə ki, hazırda regionda yeni müharibənin qızışması heç bir tərəfin xeyrinə deyil. Elə ilk növbədə Ermənistanın xeyrinə deyil. Əgər, Ermənistan hansısa xarici aktorların təhriki ilə bu kimi təxribatları davam etdirsə, əlbəttə ki, hərbi əməliyyatlar qızıxa bilər. Amma düşüncəm ki, hazırkı geosiyasi konfigurasiyanın aktorları olan Azərbaycan, Türkiyə və Rusiya çalışacaqlar ki, bu baş verməsin. Hazırda yaranmış vəziyyətlə barışmaq istəməyən və burada öz nüfuzunun məhdudlaşdırılmasına, itirilməsinə razı olmayan ABŞ, Fransa kimi dövlətlər bu kimi təxribatlara rəvac verməyə çalışacaqlar. Burada əsas Ermənistanı

"obrazlı" cəsarətləndirən Qərb tərəfdən verilən bu bəyanatlardır. Azərbaycan Prezidenti bir neçə gün bundan əvvəl Xocəsəndəki mərasimdəki çıxışında çox qətiyyətli bir şəkildə fikrini bildirdi. Çünki Ermənistan həmişə çalışır ki, regionda xaos olsun. Öz çirkin niyyətlərini bu xaos nəticəsində həyata keçirtsin".

Əli Kərimlinin növbəti manipulyasiya cəhdi...

Məlum olduğu kimi, Azərbaycanda vətəndaşların sosial rifahı hər zaman əsas prioritetlərdən hesab edilir. Bu baxımdan, cəmiyyətin bütün kateqoriyalarına dövlət tərəfindən diqqət və qayğı göstərilir, bu istiqamətdə davamlı addımlar atılır. Lakin "fəaliyyəti" ancaq dağıdıcılığa, ölkəmizin əldə etdiyi uğurlara qara yaxmağa köklənmiş radikal müxalifət bu məsələyə də "özünəməxsus şəkildə" yanaşır.

Belə ki, antillill şurada cəmləşən dağıdıcı ünsürlər ya dövlətin guya sosial məsələlərin həllinə diqqət etmədiyini iddia edir, ya da ölkəmizdə həyata keçirilən sosial siyasət fonunda dövlətin şəhid ailələrinin və müharibə əlillərinin sosial rifahının yüksəldilməsi istiqamətində atdığı addımları öz adlarına çıxmağa çalışırlar. Bu yerdə yaxşı deyiblər ki, utanmasan, oynamağa nə var ki?

Öz növbəsində, radikal müxalifət düşərgəsinin bu manipulyasiya cəhdi cəmiyyətdə haqlı etirazlarla qarşılanır. Hər dəfə dövlət başçısının uğurlu addımını həzm edə bilməyən satqın, ermənin it yalağından su içən Əli Kərimli, Cəmil Həsəni, Gültəkin Hacıbəyli, Qənimət Zəhid, Sevinc Osmanqızı, Vidadi İskəndəri və bu kimi manqurtlar başlayırlar sosial şəbəkələrdən banlamağa və bildirirlər ki, "mitinqlərlə hər şeyə nail ola bilərik". Yazıqlar olsun, bu qəddər də alçaq, mənəviyyatsızlıq olar? Ona görə də, özünü milli birlikdən kənarda saxlayan antillill şura və digər radikal qüvvələrin bu gün sosial məsələlər üzərindən manipulyasiya etmək arzuları da fias-koya məhkumdur. Çünki bütün şəhid ailələri və qazilər dövlət tərəfindən qayğı ilə əhatə olunub. Xalq 18 ildir ki, Prezident İlham Əliyevin apardığı uğurlu siyasətinin şahididir. Dövlət başçımızın imzaladığı müvafiq sənədlər əsasında şəhid ailələrinin təqaüdü artırılıb, mənzillərlə təmin edilməsi yönündə addımlar atılmaqdadır. Bütün bunlar bir daha onu göstərir ki, Vətən müharibəsində xalqın yanında yer almayanlar yeni yalanlar uydurmaqla siyasi səhnəyə qayıtmaq istəyirlər. Bu isə mümkündür deyil.

Sosial şəbəkələrdə yalan iddialar səsləndirən Vətən uğrunda müharibədə xalqın milli birliyindən kənarda qalmaqla hansı mövqedə olduqlarını açıq şəkildə ortaya qoydular. Ölkəmizdə şəhid ailələrinə və müharibə əlillərinə dövlət tərəfindən davamlı şəkildə diqqət və qayğı göstərilir.

Radikal ünsürlərin "yarımçıqlıq sindromu"

Radikal müxalifət düşərgəsi və onların xaricdə məskunlaşmış Vətən satqınları AXCP sədri Əli Kərimli, antillill şuraçılar Cəmil Həsəni və Gültəkin Hacıyeva, eləcə

də ölkəmizə qarşı çirkin kampaniyalar aparmaqla görvəndirilmiş Sevinc Osmanqızı, Qənimət Zəhid, Vidadi İskəndəri və bu kimi viruslar sosial şəbəkələrdə mütəmadi şəkildə bu qələbəni "yarımçıq" adlandırmağa cəhd göstərir, bununla da erməniperəst dairələrin dəyirmanına su tökməyə çalışırlar. Radikal müxalifətin Vətən müharibəsində əldə olunan qələbəyə kölgə salmaq cəhdləri ikrah doğurur. Dağıdıcı ünsürlərin zəfərimizi "yarımçıq" adlandırmalarının onların özlərinin yaşadıkları "yarımçıqlıq sindromu"ndan irəli gəlir. Belələri unudurlar ki, dövlətə, xalqa qarşı edilən xəyanətlər heç zaman bağışlanmır. Və özünü xalqa canıyanan göstərməyə çalışan AXCP sədri Vətən müharibəsi dövründəki fursətli mövqeyini arxa plana keçirib, bu dəfə də şəhidlərimizin, qazilərimizin kölgəsində uğursuz manipulyasiya həyata keçirməyə çalışır. Amma unudur ki, onun danışdığı yalanlar bumeranq effekti ilə öz sifətinə çırpılır. Məsələn, Əli Kərimlinin əsassız iddialarının əksinə olaraq, şəhid ailələrinin, qazilərin, müharibə veteranlarının sosial problemlərinin həlli ilə bağlı genişmiqyaslı tədbirlərin həyata keçirilməsi, onlara verilən aylıq müavinətlərin dövlət başçısının müvafiq qərarı ilə artırılması, hətta müharibə iştirakçıları ilə bağlı ortaya çıxıbiləcək hər hansı bir formal problemin operativ şəkildə öz həllini tapması üçün müvafiq komissiyaların yaradılması hər kəsə gün kimi aydındır.

Bu gün ölkəmizdə şəhid ailələrinin qarşılaşa biləcəyi hər hansı bir kiçik problemin belə həll edilməsi həm cəmiyyət, həm də dövlət olaraq əsas prioritetlərdən sayılır. Eyni zamanda, bu il ərzində minlərlə şəhid ailəsinə yeni mənzillərin verilməsi nəzərdə tutulur. Eləcə də şəhid olmuş qəhrəmanlarımızın övladlarına müvafiq müavinətlərin verilməsi, onlara xüsusi imtiyazların tanınması artıq təmin olunub. Bəs, görəsən, hər kəsin gördüyü və bildiyi bu reallığı Ə.Kərimli bilmirmi, yaxud da görmürmü? Təbii ki, həm bilir, həm də görür. Sadəcə olaraq, xain xislet atılan müsibət addımları etiraf etməyə mane olur.

Göründüyü kimi, Əli Kərimlinin bu dəfəki "iddiaları" da qərəzli və əsassızdır. Sadəcə olaraq, AXCP sədri növbəti dəfə özünü "siyasi mey-

xaricdəki erməniperəst dairələr qarşısında özünü "təsdiq etmək" üçün yenə də ortaya atdığı boş fikirlərlə gündəmə gəlməyə çalışır. Bu isə nə onun özünə, nə də ətrafındakılara heç bir siyasi dividend qazandırmayacaq. Çünki Azərbaycan xalqı onların əsl simasını yaxından tanıyır. Sosial istifadəçi gənclər Əli Kərimlinin antitəbliğat kampaniyasını pisləyərək, belələrinin cəzalandırılması tələbi ilə çıxışı ediblər. Məsələn, Sevinc Abdullayeva qeyd edib ki, Qarabağ müharibəsi əlillərinin, şəhid ailələrinin adından danışmaq Əli Kərimliyə düşmür: "Çünki bu satqının təmsil olduğu hakimiyyətin sayəsində ermənilər torpaqlarımızı işğal etdilər, Qarabağ boyda dərdi bizim üçün yaratdılar. Ar olsun...".

Azərin Rəşidova adlı istifadəçi yazıb ki, bu antillill ünsür üçün Vətən, dövlət və xalq anlayışı yoxdur: "Onun üçün əsas xaricdən gələn qrantlar və ölkəmizdə qarışıqlığın yaradılmasıdır. Sənin nə işin var Qarabağ müharibəsi əlilləri və şəhid ailələri ilə? Onsuz da bu ölkəyə çox zərər bəsləyürsən". Heyranxanım Sərdar qızı İdrisadə isə Əli Kərimliyə sual ünvanlayaraq bildirib ki, birinci Qarabağ

m ü - haribəsində əli silah tutan gənclər ön cəbhədə vuruşanda sən harda idin: "Ay satqın, axı bu insanlar sənin və sənin dəstənin hakimiyyətə olduğu zaman əlillik adını qazanıblar. O zaman siz dövlətin büdcəsini yeyib-talan etməsəydiniz, o pula silah və sursat alınsaydı, bu gün müdafiə etdiyiniz insanlar əlil olmazdı". Ayan Cəfərova adlı sosial şəbəkə istifadəçisi də maraqlı fikirlə çıxış edib: "1992-ci ildə Qarabağda müharibə gedərkən Əli Kərimli kimilər silahlı adamlarını, zi-rəhli hərbi maşınlarını Bakıda Ali Sovetin binasını tutmağa yönləndirmişdi. Tarixi yadda-şımız yerindədir, ey satqınlar. Gənclərimiz Vətəni qoruyarkən siz Bakıda kreslo üstündə "döyüşürdünüz".

Göründüyü kimi, bir sözlə, cəmiyyətimizin həssas təbəqəsi olan Qarabağ müharibəsi əlilləri, şəhid ailələri və veteranları adından istifadə edərək antitəbliğat aparmağa cəhd edən Əli Kərimlini elə bu kateqoriyadan olan insanlar, Vətənin sevmə gənclər peşman etdilər. Sosial şəbəkələrdən istifadə edən ictimaiyyət nümayəndələri bu dəfə də dövlətin yanında olduqlarını, cənab Prezident İlham Əliyevin siyasətini dəstəklədiklərini sübut etdilər. Bu fakt özlüyündə bir daha həm Əli Kərimli kimi radikal müxalifət, həm də onlara himayədarlıq edən antiazərbaycan dairələri üçün şillə kimi cavab oldu.

Rəfiqə HÜSEYNOVA

RÖVŞƏN

rovsen.rasulov@mail.ru

Şuşanı atəşə tutmaq kimə sərf edir?

Artıq bir neçə gündür ki, Qarabağda baş verən silahlı insidentlər barədə xəbərlər yayılmaqdadır. Özü də atəşkəs rejiminin qarantı olaraq keçmiş münaqişə ərazisində Rusiyanın sülhməramlı kontingenti çıxış edir. Nəticədə vəziyyətin mümkün inkişafı perspektivi neqativlik nümayiş etdirir və rus sülhməramlılarının missiyalarının uğursuzluğuna işarə vurur. Əlbəttə ki, bu faktın özü Kremlin prestijinə zərər endirməkdədir. Çünki Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin tənzimlənməsi prosesində moderatorluq rolunu Moskva həvəsləndirir.

Və digər tərəfdən, proseslər eyni zamanda erməni tərəfinə yalançı ümidlər yürüdən Fransanın regiondakı fəallaşması fonunda cərəyan edir. Belə ki, ATƏT-in Minsk qrupundakı uğursuzluğuna görə avropalılardan qulaqdibi şilləsi alan, eləcə də ruslar tərəfindən çıxış edən fransızlar üçün hazırkı məqamda "regional oyuna daxil olmaq" iddiası nüfuz məsələsidir. Lakin Parisin də qarşısında asan iş dayanmayıb. Belə ki, Bakı ilə İrəvan arasındakı mövqə fərqləri ona öz nüfuzunu bərpa etməsinə heç bir imkan vermir. Məhz belə bir situasiyada Fransa çox ehtimal ki, istər sülhməramlı missiyasında, istərsə də Qarabağdakı missiya fonunda Ermənistanın müttəfiqi olan Moskvanın diskreditasiya edilməsinə yönündə oynayır.

Lakin hər şeyə rəğmən, baş verənlər rus sülhməramlılarının nəzarət bölgələrindəki qanunsuz silahlı birləşmə tərkiblərinin təmizlənməsi tələbini aktuallaşdırır. Artıq yavaş-yavaş o da məlum olur ki, Araik Arutyunyanla xısnlaşma, eləcə də üçtərəfli bəyanatın müddəalarında tələb edilənlərin həyata keçirilməsi prosesindəki uzadımla halları regiondan kənar olan və regiona öz gündəmlərini gətirməyə cəhd göstərən güclərin təxribatçı fəaliyyətlərinə yol açır.

Bu isə öz növbəsində nəinki situasiyanın stabilizasiyadan destabilizasiyaya doğru inkişafına səbəb olur, həm də Rusiyanın münaqişə tərəfləri ilə münasibətlərin gələcəyini qaranlıqlara doğru yuvarladır. Yeni bütün bunlar prinsipce regiondan kənar güclərin strateji hədəflərinə çatmaları üçün hazırladıkları planlarının tərkib hissəsidir. Bəs onda nə baş verməlidir ki, kənar güclərin planları baş tutmasın?

Çıxış yolu birdir - terrorçu və diversant qalıqlarının regiondan tam olaraq təmizlənməsi və əlbəttə ki, "erməni anklavı" adlandırılan ərazilərin bu addan azad edilməsi və nəhayət - Azərbaycanın dövlət bayrağının yalnız azad olunmuş ərazilərimizdə deyil, həm də Xankəndi daxil olmaqla bütün Qarabağda dalğalanması!

Milli xain damğası alınlarnın ortasında bərq vurur

Yaxud, bizə başqa düşmən lazım deyilmiş həqiqəti

İllərdir Avropada Azərbaycanın uğurlarına "xəncərlər saplayan" milli xainlər yığnağı bu gün də öz mənfur satqıncılıq əməllərini açıq-aşkar, düşmənlərlə təmaslara keçməklə davam edirlər. Söz yox ki, bu kimi iyrənc addımların arxasında dayanan yeganə faktor - pula satılmaq gərəkdir. Bəli, belələri hər şeylərini, hətta vicdan və şərəflərini erməni maqnatlarının pullarına, paralarına satan, normal cəmiyyətlərə xas olmayan üsurlərindədirlər.

Götürək, "şərəfsiz" kəlməsini özünə yaraşdıran, bu ifadədən heç də narahat olmadığını etiraf etmiş Məhəmməd Mirzəlini...

Maraqlıdır ki, istər bütün seçkilər ərəfəsində, eləcə də hazırda, Azərbaycanın Qarabağda qazandığı tarixi qələbəsindən sonra bu ünsürlər nəinki susurlar, hətta daha çox, özü də düşmənlərimizdən də artıq siyasi hümmətlərlə məşğul olurlar. Bunu təkcə bir faktla sübut etmək heç də çətin deyil. Götürək, "şərəfsiz" kəlməsini özünə yaraşdıran, bu ifadədən heç də narahat olmadığını etiraf etmiş Məhəmməd Mirzəlini. Fransada yaşayan və öz xain əməllərini "blogger" adı altında pərdələyən Məhəmməd Mirzəli bu dəfə Ermənistanın "Civil Net" kanalına müsahibə verərək ölkəmiz əleyhinə çıxış edib.

Müsahibə zamanı Azərbaycanın sülhün əldə edilməsi və məhraban qonşuluq münasibətlərinin təmin olunmasına qarşı

olduğunu, eləcə də ötən mühsabətdən sonra xeyli sayda erməninin onu dəstəklədiyini, azərbaycanlılar tərəfindən isə tənqid olunduğunu fəxrə deyən Mirzəli bu vasitə ilə hələ də erməni ağalarından pul umması siqnalını verib.

Məhəmməd Mirzəli daşnakçılıq ideyalarına xidmət edir

O da əbəsdə deyil ki, bu ünsür Azərbaycanda insanların ermənilərə qarşı guya nifrət ruhunda tərbiyə edildiklərini, onlara təhsil müəssisələrində düşmənçilik ideyalarının təbliği olunduğunu iddia edib. Halbuki, bu gün xidmət etdiyi erməni dairələri bu ideyanı daşnakçılıq xisletləri ilə gələcək nəsillərinə təbliğ edirlər.

Həmçinin, Məhəmməd Mirzəli Azərbaycan və Türkiyə dövlət başçılarına Şuşa səfərinin guya "reyting yığmaq" (!) məqsədi daşdığını deyib, habelə Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanı seçkilərdə qalib gəlməsi münasibətilə təbrik edib. Fakt budur ki, Məhəmməd Mirzəli daşnakçılıq ideyalarına xidmət edir. Buna başqa cür ad vermək də mümkün deyil.

Göründüyü kimi, hər ifadələrində, hər addımlarında yalnız və yalnız anti-Azərbaycan mövqeyi sərgiləyən bu milli xainlərin insanlığa lazım olan heç bir meyarlara cavab vermədikləri kifayət qədər sübuta yetirilir. Belə desək, bizə artıq düşmən lazım deyil, düşmənlərimiz elə bu kimi bişərəflər yığnaqlarıdır. Milli xain damğası onların alınlarında artıq bir neçə illərdir ki, bərq vurur. Bu zaman onların gec, ya da tez məhz Azərbaycan xalqı qarşısında cavab vermə tələbləri artıq tələbə çevrilməyə başlayır.

Rövşən RƏSULOV

TƏRS BAXIŞ+FAKT

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "Ermənistan-Azərbaycan, ərazilərin işğaldan azad olunması haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

Ermənistan 10 noyabr 2020-ci il tarixli üçtərəfli bəyanatı imzalayan bütün digər tərəflərin (Azərbaycan və Rusiya) açıq mövqeyinə baxmayaraq, Cənubi Qafqazdakı nəqliyyat əlaqələrinin bərpasına açıq şəkildə mane olmaqda davam edir. Beləliklə, Ermənistan Nazirlər Kabinetinin iclası zamanı (yeri gəlmişkən, NK parlament tərəfindən hələ təsdiqlənməyib- red.) Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyan, Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı bəyanatların Bakıdan eşidildiyindən regional rabitənin açılmasına mane olan Azərbaycandan razılığın qarşısını aldığını söylədi.

Bəs üçtərəfli bəyanatın 9-cu abzasında nə qeyd olunur? "Bölgədəki bütün iqtisadi və nəqliyyat əlaqələri blokdan çıxarılır. Ermənistan Respublikası, vətəndaşların, nəqliyyat vasitələrinin və malların hər iki istiqamətdə maneəsiz hərəkətini təşkil etmək üçün Azərbaycan Respublikasının qərb bölgələri ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında nəqliyyat əlaqələrinin təhlükəsizliyinə zəmanət verir. Nəqliyyat rabitəsinə nəzarət Rusiyanın FSB Sərhəd Xidmətinin orqanları tərəfindən həyata keçirilir".

Bu dəhlizə "nəqliyyat əlaqələri" deyə bilərsiniz, lakin bu, mahiyyəti dəyişdirmir.

Nikol Paşinyan və siyasi partiyası erkən parlament seçkilərində qalib gələrək, Ermənistanın 30 illik blokada olduğunu bəyan etdi. Və bunun günahkarı Türkiyə ilə sərhədləri açmaqdan imtina edən İrəvan olmasına baxmayaraq (türk markalı malların idxalına qoyulan embarqo belə uzadıldı), ilin əvvəlindən bəri, Ermənistan lideri dəfələrlə Ermənistanın Azərbaycan üçün bir dəhliz açma ehtimalını müzakirə etmədiyini və müzakirə etməyəcəyini söylədi. Bir çox mütəxəssis buna gələcək seçkilərin səbəb olduğuna və Nikol Paşinyanın taleyini həll edən populizmdən qaynaqlandığına inanırdı. Nəticədə o, qələbə qazandı, lakin ritorikası yumşalmadı, əksinə, sərtləşdi.

Bu arada Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dəfələrlə Bakı

nın İrəvanla sülh müqaviləsi imzalamasına hazır olduğunu söyləyib. Ancaq Ermənistan buna reaksiya vermir. Erməni tərəfi başa düşür ki, əslində Cənubi Qafqazın inkişafı üçün əməkdaşlığa alternativ yoxdur.

"Caliber" analitik mərkəzinin bu mövzunu şərh etməsi üçün əlaqə saxladığı tanınmış rusiyalı iqtisadçı, Rusiya Federasiyası Prezidenti yanında Rusiya Xalq Təsərrüfatı və Dövlət İdarəetmə Akademiyasının Maliyyə və Bank fakültəsinin dosenti Sergey Xestanov deyir ki, Cənubi Qafqazda kommunikasiyaları açmaqdan imtina etmək üçün sadəcə iqtisadi əsas yoxdur:

- Bu, iqtisadi deyil, daha çox siyasi bir məsələdir. Axı, hər hansı

edərkən həmişə iqtisadi amillər rəhbər tutulmur.

- Valday Beynəlxalq Müzakirə Klubunun veb saytında Razılaşma Resurslarında Qafqaz Araşdırmaları Proqramının direktoru Lavrens Broyers tərəfindən elan edilmiş bir versiya var. Onun fikrincə, nəqliy-

Zəngəzur dəhlizinin perspektivi nə vəd edir?

bir əməkdaşlıq formasının, ticarətin hazırkı vəziyyətdən daha sərfəli olduğu aydındır. Hər hansı bir inteqrasiya prosesi faydalı ola bilər. Ancaq təəssüf ki, qərar qəbul

yat dəhlizlərinin uzun illər hərəkətsizlikdən sonra bərpası maliyyə xərcləri tələb edir. Azərbaycanın pulu var, amma Ermənistanda yoxdur.

- Əlbəttə ki, Ermənistan pul borc ala bilər. Və oradakı məsafələr müvafiq olaraq çox uzun deyil və nəqliyyat infrastrukturunun xərcləri böyük deyil. Deməli əsas səbəblər (Ermənistanın nəqliyyat dəhlizlərinin açılmasına razılıq vermək istəməməsi- red.), dediyim kimi, iqtisadi deyil, siyasi müstəvidir.

- Cənubi Qafqazdakı bütün nəqliyyat marşrutları işə başlayan da kimə fayda gətirəcək? Gürcüstan tərəfinin tranzitdən gəlirinin bir hissəsini itirəcəyi barədə fikir var, çünki indiyə qədər bu bölgədəki malların tranzitinin keçdiyi yeganə ərazidir.

- Bu cür infrastruktur layihələri ni həyata keçirmək təcrübəsi itirənlərin olmadığını göstərir. Hətta

nəzəri olaraq, yük trafikində bir az azalma ola bilən ölkələrin, ümumi iqtisadi fəaliyyətin artmasından daha çox faydalanması mümkündür. Bundan sonra, bir qayda olaraq, ölkələrin rifahı da artır.

Nəqliyyat infrastrukturunun inkişafı iqtisadi fəaliyyət şərtlərini yaxşılaşdırmaq üçün demək olar ki, universal bir yoldur. Tarix də bunu sübut edir. Gələcək nəqliyyat dəhlizlərinə və iqtisadi qarşılıqlı əlaqələrə aiddir. Yüngül iqtisadi tərəqqi belə siyasi tərəqqiyə kömək edəcəkdir. Bəli, tez olmaya bilər. Pragmatik xarakterli mülahizələrin ağır kimi qəbul edilməyi vəziyyətlər var. Göründüyü kimi bu mərhələni keçmək üçün bir az vaxt lazımdır.

Tərcümə: Elçin Bayramlı

Ermənilər aldatmağa investor axtarırlar...

Ötən gün İranın yeni seçilmiş prezidenti Seyid İbrahim Rəsinin azərbaycanlı həmkarı İlham Əliyevi "Azərbaycan ərazilərinin uğurlu azad edilməsi münasibətilə" təbrik etdiyini və bununla da "erməni qardaşlarına" "şapalaq tozlazladılarını" deyən düşmən ölkə rəsmiləri özlərinə təskinlik vermək üçün əsas tapıblar.

Demə, Brüssel Ermənistanına qarşıdakı 4 il ərzində 1,6 milyard avro verəcəyini vəd edib. Təbii ki, ermənilərə görə, bu Avropanın onlara göstərdiyi "xüsusi qayğı" kimi qiymətləndirilməlidir. Əslində, ermənilərin buna "qurur duymağa" haqları da var idi. Çünki Avropa Birliyinin ermənilərə verdiyi bu "önəm", onlar üçün İran prezidentinin dediklərinə qarşı "ən böyük təsəlli" ola bilərdi.

Amma, nə təəssüflər ki, sən demə, birlik bu yardım-borcu təkcə ermənilərə verməyibmiş. Belə ki, Brüssel belə yardım-borcdan Moldo-

vaya 1.7, Ukraynaya 1.9, Gürcüstan- 1.1 milyard və hətta Azərbaycana da 140 milyon avro vəsait ayırıbmış.

Əslinə baxanda, Avropa Birliyinin ermənilərə verdiyi bu vəsait və bu günə qədər verdiyi vəsaitlərin sadəcə ermənilər üçün elə də heç bir "isti və ya soyuqluğunun" olmamasını onların özləri də etiraf edirlər. Məsələ bundadır ki, ermənilərin etirafına görə, Ermənistan bu gün Avropa Birliyinin Şərq Tərəfdaşlığı proqramında tam hüquqlu iştirakçı olsa da, amma ermənilər hələ də əvvəl necə yaşamışdılarsa, indi də elə yaşayırlar. Yəni, alababət

Bundan əlavə, Ermənistanla Avropa Birliyi arasında vizasız rejim barədə dialoqa başlamaq məsələsi də həll olunmayıb. Təbii ki,

bu məsələ həll olunsaydı, Ermənistanda qalan 5-6 erməni də başlarının çarəsini qılardılar. Əslində, bu erməni hakimiyyətinə də sərf edən variantdır: yeni ölkənin əhalisi az olanda onların problemləri də az olar. Nə isə, qayıdaq qarşıdakı 4 il ərzində ermənilərə veriləcək 1,6 milyard avronun üstünə.

Əvvəla, Avropa Birliyinin 4 ildə ermənilərə əta edəcəyi bu vəsait elə də az pul kimi qəbul edilməməlidir. Amma unutmaq lazım deyil ki, ermənilər sonradan bu pulları qaytarmaq məcburiyyətində qalaçaqlar. Sual olunur, nəyə ay ?

Gəlin etiraf edək ki, müasir reallıqlarda, ən güclü iqtisadiyyata sahib ölkələrdəki uğurlu müəssisələrin belə investisiyalara ehtiya-

cı var. Qeyd edək ki, investisiyaların ölkəyə cəlb edilməsi təkcə müəyyən bir şirkətin uğuruna deyil, həm də vətəndaşların sosial-iqtisadi vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına, bütövlükdə dövlətin gücləndirilməsinə yönəldilir.

Amma unutmayaq ki, investorlar da hər ölkəyə investisiya qoymaq istəmirlər. Belə ki, onlar vəsait qoyduqları ölkədən qoyduqları vəsaitlərinin təhlükəsizliyinə zəmanət istəyirlər.

Mən burada yenə də bir xətləməni yenidən sizlərə xatırlatmalı olacam: belə ki, bir müddət bundan əvvəl Ermənistanla vəsait yatırmaq istəyən erməni əsilli fransalı iş adamı olan bir qadın, İrəvanda aldadılaraq bütün vəsaitini itirdikdən sonra, Parisə uçmaq üçün İrəvan küçələrində "yolpulu gəzirmiş". Sonradan Fransa nəşrlərinə açıqlama verən həmin qadın, nəinki erməni iş adamlarını, hətta digər millət nümayəndələri olan iş adamlarını Ermənistanla investisiya qoymaqdan çəkinməyə çağırırdı.

Ağasəf Babayev

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

17 iyul

Ronaldo "Yuvventus"da qaldı

"Yuvventus"un
hücumçusu
Kriştiano Ro-

naldo növbəti mövsümdə də Turin klubunda qalacaq. Qol.az xəbər verir ki, bu haqda "La Gazzetta dello Sport" nəşri məlumat yayıb. Bildirilib ki, portuqaliyalı futbolçu müqaviləsinin bitdiyi günə - 2022-ci ilin iyunun 30-na qədər

bütün öhdəliyini yerinə yetirəcəyini vəd edib. O, bununla bağlı klub rəhbərliyinə məlumat verib.

Qeyd edək ki, "Yuvventus" rəsmilərindən Pavel Nedved də Ronaldonun

başqa komandaya keçəcəyinə dair onlara heç nə söyləmədiyini deyib. Xatırladaq ki, xarici mediada Ronaldonun bu yay "Yuvventus"un ayrılacağına dair xəbərlər yayılmışdı.

"Fənərbaxça"dan ilin bombası

"Fənərbaxça", hücumçu

transferində ilin bombasını partlatmağa hazırlaşır. Vitor Pereyranın dünyaca məşhur keçmiş tələbəsi ilə görüşdüyü və müsbət cavab aldığı bildirilib. SİA-nın xarici mətbuata istinadən verdiyi məlumata görə, "Fənərbaxça" hücum bölgəsi üçün transfer araşdırmalarını davam edərək, siyahıda yer alan oyunçu Hulk haqqında əhəmiyyətli məlumatlar ortaya çıxıb. Sarı-göylü komandanın heyətinə qatmağı planlaşdırdığı braziliyalı ilə ölkəsinin komandalarından olan "Atletiko Mineiro" ilə 31 dekabr 2022-ci ilə qədər müqaviləsi var. Bununla birlikdə, Hulk, "Atletiko MG" ilə pulsuz olaraq imzaladığı müqavilədə "İstədiyi zaman pulsuz ayrılaram" maddəsini qoydurub. 35 yaşlı hücumçu başqa bir klubla müqavilə bağlasa, Braziliya komandası oyunçu üçün transfer haqqı tələb edə bilməyəcək.

Ziya Hikmətoğlu

Təbrik edirik!

Balaca Həbibəlinin 1 yaşı münasibəti ilə babası Bəhrüz və yaxın qohumları ürək-dən təbrik edir, ona can sağlığı, xoşbəxt və səadət dolu günlər arzu edirlər.

Ömrünün ilk yazı, baharı gəlib
Başına toplaşdı əziz insanlar
Edilən dualar əksə yüksəlib
Mələklər çəldirir Rəbbə bu anlar

Böyü, yaşa dol sen, Rəbb nəzarətdə
Hər kəsə həbib ol, əhliq yaşa
Mələklər dayansın baş üzərində
Uğur qapıları açsın bu həyat

İsmi Həbib Əli, nə gözəl addır
Bir dostluq rəmzidir, həm də müqəddəs
O kiçik qəlbinlə təmizdir, safdır
O ada sığınır, Allah sevən kəs

Ata, ana yaşar sevincli bir gün
Baba və nənələr şirnik paylar
Xoş ovqatlı əhsin gəlsin günbəgün
Gecələrsə dinlə şirin laylalar

Ömrünün hər çağrı ruhi olsun
Muradın, diləyin keçsin həyatda
Xoş əməllər müdün şavabla dolsun
Allaha imanını qalsın abadda

Bir yaşın mübarək ey Həbibəli
Vətənin gələcək qalib əsgəri
Bu nalsalar əmin Rəyşəndən gəlsin
Ömür yolun olsun daim dəyərli

"Azərbaycan xalqının milli toy törənləri ayrı-ayrılıqda bütöv bir etnoqrafik hadisə olsa da, öz növbəsində toy şənliklərimiz həm də xalqımızın çox əsrlik və zəngin etnoqrafik dəyərlərinin böyük bir hissəsini özündə birləşdirir. Məsələn, rəngarəng və çoxçeşidli milli kulinariyamız, özünəməxsus süfrə mədəniyyətimiz, al-əlvan milli rəqs sənətimiz, kökü ən əski tariximizə gedib çatan xeyir-dua vermək ənənəmiz və s. bu kimi parametrlər milli toy şənliklərimizin həm sosial, həm də mənəvi baxımdan böyük əhəmiyyət daşıdığını təsdiq edir". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında sosioloq Asif Bayramov deyib.

Onun sözlərinə görə, təəssüflər olsun ki, qərb dünyasından liberal dəyərlər adı altında məqsədlil və planlı olaraq cəmiyyətimizə ötürülən bəzi şüur formaları, veridilər ailə institutu və fundamental dəyərlərimizə çat salmaqda, onu tədricən aşındırmaqdadır: "Təbii ki, koronavirus şəraitində ölkəmizdə də müəyyən ənənəvi törənlərin keçirilməsinə qoyulan məhdudiyyətlərə anlayışla yanaşmalıyıq. Bu, cəmiyyətin hər bir üzvünün fiziki sağlamlığına yönəlmiş bir addımdır. Lakin, koronavirus pande-

Hörmətli "Nar" abunəçiləri!

29.07.2021 tarixindən etibarən "Nar"-ın internet paketlərində dəyişikliklər olacaq. Daha ətraflı məlumat nar.az səhifəsində yerləşdirilib.

Toy və şənliklərin keçirilməsi ilə bağlı hansı sənəd olacaq?

miyası ilə bağlı yaradılmış Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargah cəmiyyətimiz içərisində günümüzədək müsbət imic qazana bilməyib. Onların verdiyi qərarlar xalq arasında tez-tez ciddi tənqiddə məruz qalıb. Bu realıqdan yanaşaraq, hazırda toy şənliklərinin keçirilməsi qaydaları ilə bağlı Operativ Qərargah tərəfindən məntiqli qərar verilecəyini düşünürəm".

Sosioloq sözlərinə belə davam edib: "Digər tərəfdən Operativ Qərargah virusun kütləvi şəkildə yayılmaması baxımından toyların keçirilməsi rejmini müəyyən edə bilər. Toyların digər parametrlərinə toxunmaq isə onun səlahiyyətlərinə daxil deyil. Bu səbəbdən hesab edirəm ki, toy şənliklərimizdə mövcud milli elementləri saxlamaq, onun nisbət payını daha da artırmaq və gücləndirmək üçün məsuliyyət yükü əsasən ictimaiyyətin üzərinə düşür. Çünki Azərbaycan xalqının milli kulinariyası nə qədər zəngin olsa da, onun süfrə mədəniyyətində israfçılıq anlayışı yoxdur. Halbuki, müasir toylarımızda is-

rafçılıq baş alıb gedir. Xalqımızın milli rəqs sənətinin elementləri isə həm texniki, həm də mənəvi sosial məzmun baxımından o qədər əlvan və çoxçeşidlidir ki, biz bugünkü onları hələ də sonacən toplaya bilməmişik".

"Yeni ailə quran gənclərə xeyir-dua vermək ənənəmizə gəlincə isə bu həm forma, həm də məzmun baxımından unikalıdır. Biz ilk növbədə toy şənliklərimizin milli simasını qorumaq və onu özünə qaytarmalıyıq. Düşünürəm ki, bu məsələnin həlli üçün müvafiq mütəxəssislərdən, ekspertlərdən ibarət bir işçi qrupu yaradılmalı, toy şənliklərimizin keçirilməsinin milli modeli işlənilib hazırlanmalıdır. Əks halda, ailə qurmaq, evlənmək kimi müqəddəs ənənəmizin fundamental daşıyıcısı olan toy törənlərinin simasında itirə biləcəyimiz unikal dəyərlərimiz sabah üçün uçuruma yol açacaq. Atalar demiş, "zərərin yarisın-dan qayıtmaq da xeyirdəndir".

Ayşən Vəli

ELAN

Bakı şəhəri, Abşeron rayonu Masazır qəsəbəsində yerləşən Qurtuluş-93 yaşayış kompleksində Rahat Həyat-MTK tərəfindən Məmmədov Həsən Hüseyn oğlunun adına verilmiş 15-ci binanın 7-ci mənzilinin maliyyə arayışı və müqaviləsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor:

Bəhrüz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492

<http://www.ses-news.az>

<http://www.sesqazeti.az>

E-mail: ses@sia.az

Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs"-in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.

"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAc və SİA agentliklərinin
məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600